

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

HÖR

GRUNDA GD · AF

FRITHIOF · HELLBERG

FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE: JOHAN NORDLING.

DÅ KONUNG Gustaf för första gången efter sin tronbestigning förliden lördag anlände till Göteborg, väntade honom ett mottagande, värdigt rikets andra stad, där man tillfullo uppskattade den omständigheten, att konungens första officiella besök i riket gällde Göteborg.

Staden var ståtligt dekorerad och längs de gator konungen passerade, hade stora skaror af lojala göteborgare fattat posto för att hälsa monarken. Under den

dag besöket varade genomgicks ett rikt och tämligen ansträngande program, omfattande bl. a. presentationscour å residenset, där landshöfdingen friherre Lagerbring därefter gaf lunch, och besök vid Götbergsskolan. På aftonen gaf Göteborgs samhälle å Stora börsalen middag för konungen, hvarefter denne afreste till Berlin. Från de officiella besök konungen och drottningen i dagarna aflägga vid de tyska och danska hofven, hoppas vi i ett följande nummer kunna lämna bilder.

BESÖKET I GÖTEBORG. 1 ANKOMSTEN. KONUNGEN PÅ JÄRNVÄGSSTATIONENS TRAPPA, OMGIFVEN AF LANDSHÖFDINGEN FRIHERRE LAGERBRING, BISKOP RODHE, STADENS BÅDA BORGMASTARE M. FL. 2. DET PARADERANDE GÖTA ARTILLERIREGEMENTET INSPEKTERAS AF KONUNGEN PÅ STATIONSPLANEN. 3. AFFÄRDEN FRÅN STATIONEN. 4. BESÖKET VID GÖTABERGSSKOLAN. 5. KONUNGEN HÄLSAR FOLKSKOLESTYRELSSENS ORDFÖRANDE NOTARIEN MELLGREN. 6. KONUNGEN MED SVIT PASSERAR KÄMPEBRON PÅ VÄG TILL BÖRSEN. OLGA RINMAN FOTO.

Clara Wallmark.

UNDER DEN svenska flickskolans kamp för sin tillvaro ha många uppoffrande kvinnor stridit i första ledet. En del af dem ha lefvat i större samhällen och blifvit mera allmänt kända, andra, hvilkas insats i vårt flickskolelif varit lika betydande, ha haft sin verksamhet å någon mera undagömd ort, utöfver hvars snäfvare gränser deras namn blott sällan nått. Till dessa senare hör föreståndarinnan för Skara flickskola, fröken Clara Wallmark, hvars lifsgärning vi, då hon nu efter slutadt 30-årigt arbete vid skolan drar sig tillbaka, här velat skildra.

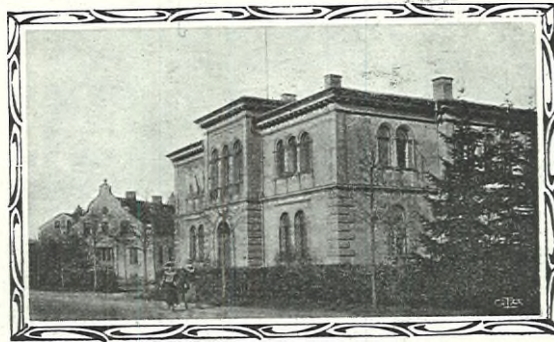
I DET TÄCKA Kungsör på Mälarens fagra strand såg Clara Wallmark första gången dagens ljus den 26 maj 1847. Hennes far, kanslirådet P. A. Wallmark, fosforisternas outtröttlige motståndare, ägde i närheten af XI:te och XII:te Karls forna jaktlott en landegendom, dit han dragit sig tillbaka efter sitt afsked från ämbetsmannabanan, och det blef nu för honom i ålderns dagar en kär förströelse att följa sin lilla dotters joller och lekar. Allt det goda, som bjuds i ett välmående hem på landet, kom också lilla Clara till del — icke minst ett välgörande friluftslif, hvilket den tiden var endast landsbarn förbehållet. Daglig vistelse i en luft, mättad af barrdoft och uppriskad af sjövindar, grundlade hos Clara en kroppens och själens hälsa och spänstighet, hvilka under hela lifvet varit särskildt utmärkande för henne och gifvit henne förmåga att uthärda ansträngningar och oro, utan att hon synbarligen nedtryckts däraf, på samma gång som vanan att i det gästfria hemmet se mycket folk framkallade hennes gåfva att taktfullt behandla alla, med hvilka hon kom i beröring.

Då Clara var 11 år gammal, förlorade hon sin far, men därmed var hon ej beröfvad alla stöd i världen, ty hon ägde kvar sin mor och en många år äldre bror. Hemmet vid Kungsör bibehölls ännu några år; sedan det emellertid visat sig vara förenadt med svårighet att i en aflägsen landsort erhålla sådana kunskaper, som den vetgiriga flickan åtrådde, beslöto mor och dotter att flytta till hufvudstaden. Samtidigt hade Sveriges riksdag gifvit sitt anslag till upprättande af Kungl. Seminarium för bildande af lärarinnor, och det blef nu Claras mål att bereda sig för inträde där. Nutidens unga kvinnor, som fritt kunna välja mellan olika sätt att tillfredsställa sin kunskapsörst och sin verksamhetslust, förmå ej fatta hvad Kungl. Seminarium betydde för deras äldre systrar, hvilka

förut känt sig sakna hvarje hjälpmedel till en eftersträfvad utbildning. Äfven om inträde på lärarinnebanan låg utom planen för deras lif, skyndade dock många att ösa ur den vetandets brunn, som nu öppnats för det kvinnliga släktet och som stod till buds för hvar och en, som ville begagna sig däraf. Hösten 1864 finna vi Clara Wallmark bland de unga flickor, hvilka genom godkänd examen styrkt sig äga kompetens till seminariets första afdelning, och hon hade därmed begynt sin lifsverksamhet. Under de närmaste tre åren fullföljde hon med flit och intresse sina studier, och våren 1867 fick hon ur ordförandens för seminariedirektionen hand mottaga sitt diplom, hvilket innehöll utmärkta vitsord om fullgjordt arbete. Här kan också tilläggas något, som i diplomet icke gafs plats för, nämligen att Clara Wallmark under studietiden genom sin älskvärda personlighet vunnit så väl lärarens som kamraters sympati och knutit vänskapsband, som tiden icke förmått upplösa.

Nu kom frågan hvar ett lämpligt verksamhetsfält vore att finna. Flickskolorna voro på 1860-talet både få och i alla afseenden obetydliga, hvarför endast minimum af utgående seminarister tänkte på skolplats. Clara Wallmark, liksom flertalet af hennes kamrater, blef därför lärarinna i ett privat hem och gjorde i denna egenskap sina första lärospån i undervisningens svåra konst. Hennes håg stod emellertid till utlandet och språkstudier där, hvarför hon en vacker dag sade farväl till elever och fädernesland och reste mot södern. I Schweiz slog hon sig för längre tid till ro och hade därunder tillfälle att förvärfva den grundliga språkkännedom, hvilken gifvit hennes undervisning dess stora värde. Vid hennes återkomst till Sverige hade en vind börjat blåsa, som småningom väckte till lif den svenska flickskolan, sådan den nu ter sig. Clara Wallmark, liksom många andra dugande krafter, drogs då till skolarbetet, och sedan hon i Stockholm gjort sina första försök därmed, blef hon på allvar fäst vid en af flickskolorna i Göteborg.

I det gamla minnesrika Skara, Västergötlands kulturcentrum, verkade på den tiden som domprost den för all undervisning varmt nitälskande teologie doktorn A. F. Sondén. Han ägde en bland hans samtida ovanligt vidsynt blick, som lät honom inse, att en god uppfostran vore behöflig lika väl för flickor som för gossar. Och han beslöt att i sin mån bidra till dess möjliggörande genom att i Skara upprätta en högre flickskola. Äfven hos några andra samhällsmedlemmar lyckades han väcka intresse för saken, och på samfäldt initiativ tillkom nu Skara högre skola för kvinnlig ungdom, hvilken begynte sin verksamhet hösten 1878. Clara Wallmark hade kallats till föreståndarinna, och med stöd af domprosten som skolans inspektor och dåvarande adjunkten sedermera lektorn N. A. Mathesius som studiedirektor och ordförande i skolans styrelse gick hon med friskt mod till sitt verk att ordna

SKARA HÖGRE FLICKSKOLA OCH SKOLKÖK.

och fullkomna den nya skapelsen. Skolan bestod då af endast 6 klasser med 2 förberedande, alla inrymda i bottenvåningen af ett enskildt hus. Vid höstterminens början år 1884 stod dock en nyuppförd läroverksbyggnad färdig att inom sina murar mottaga lärarinnor och lärjungar, och där hade föreståndarinnan äfven erhållit bostad. Byggnaden var efter tidens förhållanden och åskådning något utomordentligt i afseende på utrymme och inredning. Tack vare fröken Wallmarks utmärkta ledning har Skara flickskola oupphörligt gått framåt i utveckling. De 6 klasserna ha vuxit till 8 med 3 i stället för 2 förberedande, och därtill har kommit ett skolkök, hvilket jämte de förberedande klasserna förlagts till det senare uppförda annexet, där det disponerar en lägenhet, försedd med den ypperligaste materiel. Skolköket är föreståndarinnans synnerliga hjärtebarn, och i sin sträfvan att få det till stånd insatte hon all sin stora energi. Det trädde i verksamhet, då hon ingick i 25:te året af sitt föreståndarinneskap och blef sålunda liksom inseglet på hennes arbete under ett fjärdedels sekel. Då en skola på detta sätt sväller ut, ökas också de förpliktelser, som falla på en föreståndarinnas lott, i en grad, hvarom utomstående ej hafva en aning. Till föreståndarinnan komma så väl lärarinnor som lärjungar med alla omtvistade frågor och fordra, att hon skall veta allt, förstå allt, kunna ögonblickligen sätta sig in i allt. Huru ofta nödgas hon ej därvid taga på sig ett personligt ansvar! Fröken Wallmark har dessutom skött undervisningen i franska språket på skolans högsta stadium och däråt ägnat minst 16 timmar i veckan. Och dock, när såg man henne nedtyngd eller misslynt? Alltid tycks hon hafva ett förråd af tid, alltid orkar hon med hvad helst som föreslås, alltid visar hon intresse för hvars och ens individuella angelägenheter. Och vid frivillig arbetsfördelning, hvem tog väl drygaste parten, om icke hon? På sådant sätt väckes till lif den ädla täflan, som utgör det mest enande bandet inom en god kamratkrets, och delad arbetsmöda blir äfven delad arbetsglädje. Också väckte fröken Wallmarks beslut att frånträda sin befattning en sådan bedörfvelse inom skolans lärarinnekår, att denna till styrelsen ingaf en petition med anhållan att afsked måtte henne nekas. För sina elever har fröken Wallmark städse varit en verklig vän, och att de å sin sida uppskattat henne, visade de vid firandet af skolans 25-åriga tillvaro, då de i en storartad hedersgåfva bragte henne sin hyllning.

Äfven till samhällelig verksamhet sträcker sig fröken Wallmarks intresse. Särskildt kan nämnas det kraftiga stöd hon gifvit Skara kvinnliga rösträttsförening, i hvilken hon alltifrån dess begynnelse varit medlem. Likaså det nit, hvarmed hon som ordförande i "Skara barnavård" sökt främja denna stiftelses syften. Dess barnträdgård för folkets barn, hvilken visat sig vara af stor nytta för fattiga familjer inom Skara samhälle, äger i henne en af sina varmaste vänner.

Då fröken Wallmark i dessa dagar drager sig tillbaka från den befattning hon i 30 år innehaft som föreståndarinna vid Skara flickskola, kan hon blicka tillbaka på en i sanning väl använd och välsignelserik arbetsdag. Och hon medför den vissheten, att hon skall i tacksamt minne bevaras af alla, som med henne stått i närmare beröring. Hennes namn kommer att för all framtid vara förbundet med det läroverk, som hufvudsakligen genom henne nått den framstående plats det nu innehar.

S. AF S.

När ni närmast köper skodon begär då att få se

Profva dem och öfvertyga Eder att de göra skäl för namnet "Damernas favorit".

VICTORIA-kängor säljas i finare skoaffärer öfverallt — i alla modärna färger och skinnsorter, till populära priser och tillverkas af Ludvig Traugott, Stockholm.

Vid Afrodites tempel.

Af Jane Gernandt-Claine.

TEMPEL ÅT kärleksgudinnan finnas väl på nordligare breddgrader än den fru Gernandt-Claine bebör. Det är emellertid till ett månghundraårigt Afroditetempel nere på Korfu, författarinnan denna gång förlagt den lilla skärmytsling mellan man och kvinna, hon i följande skiss tecknat med sin intelligenta penna.

ARM I ARM hade de vandrat under oljeträden i den kungliga parkens gångar, men när de kommo till det lilla lustslottet, lämnade den unga kvinnan sin följeslagare och sprang bort till terrassen och sträckte ut båda händerna mot Joniska hafvet och Epirus' snöhöljda berg med en rörelse af nordisk entusiasm, snabb och lätt som en tanke: "Ulf, den utsikten försonar mig med Nausikas hela ö, fast det regnar så mycket härnere... Så fort jag bara ser kusten, förstår jag att Korfu är en vallfartsort för kejsare och kungar och unga nygifta från Hälsingfors."

Den äkta mannen närmade sig mycket lugnt: "Såå," sade han, "det gläder mig; nyss tyckte du att växtligheten här var det gråaste och ledsammaste på jorden."

"Ja, det är inte roligt med olivträd, vet du... För resten älskar jag att ha deras melankoli omkring mig, när jag själf är lycklig, och det bästa af allt är ändå detta —"

"Hvilket?" smålog han, ty hon lutade hufvudet mot hans axel, under det hon grep efter sin slöjas långa, gråa flik, som fladdrade för vinden.

"Vattnet förstås och du... Kyss mig, Ulf —"

"Och om han ser oss, vaktmästaren därborta?"

"Det gör han inte; för öfrigt är det mig likgiltigt. Jag ser inte honom, jag ser bara Joniska hafvet och den här förtjusande gråa eftermiddagen och dig... Allt detta är du och jag och vår känsla för hvarandra, när den känslan är som allra vackrast — förtrolig men inte så värst förtrolig ändå — alldeles som jag vil ha det för att nu inte tala om dig."

"Oml mig?"

"Ack, jag kunde glömma att det står en vaktmästare därborta, det kunde inte du och det är skillnaden mellan er och oss... Ni ha oupphörliga afbrott i er känsla — timmar och halftimmar af eld och lågor och dessemellan ingenting, men jag ser dig öfverallt, och då jag kysser dig, kysser jag Joniska hafvet och de orörliga skyarna på himmelen härnere och olivträdens storstilade dysterhet... Att vi ska vara så olika, hva?... Jag kan bli gräs med gräset och en planta bland plantorna, men när du står och tittar ner i detta underbara vatten, tänker du först och främst på hur lifvet en gång vaknade därnere, gör du inte det kanske?"

Öfver mannens långa, allvarsamma ansikte drog ett leende. För några veckor tillbaka hade han slutat ett arbete om bibliska skapelsehistoriens urkällor, hvilka han och flere med honom trott sig finna hos fenicierna och som hans fantasi ställvis förvandlat till en själfskapelsens höga visa. Det var icke mer än ett par timmar sedan han fått de första

Mot ljusa dar...!

SOMMARGLANS har redan skyn, fast den ännu snöstorm gömmer, lärkan sjunger öfver byn, som i soln om sommar drömmer.

Långa dagar komma ju efter långa vinternätter — vildgässplogen susar nu öfver vattendränkta slätter.

Snart skall jorden blomprydd stå som när brud sin brudgum väntar — af ett guldregn följs han då, när på österns port han gläntar.

Bofinkssång ur pingstgrön lund skall med flöjtspel honom hälsa, när en rosig morgonstund han går fram att världen frälsa.

Fräls oss, sol, från köld och natt, fräls oss, sol, från hat och strider — grönt jag fäster i min hatt:

pingst det är ju hoppets tider!

DANIEL FALLSTRÖM.

korrekturarken från sin förläggare, och där han stod och stirrade ned i Joniska hafvet, funderade han verkligen på hur den längtan, som af evighet slumrar i djupen, förälskat sig i sitt eget väsen, och verkat urslemmets hemlighetsfulla daning. "Min lilla hustru," sade han, "du har nog rätt... I eftermiddag är jag inte upplagd för sällskaplighet — och inte bara i eftermiddag, tycker du kanhända. Jag medger att jag hade tankarna på annat håll."

"Det såg jag nog, Ulf. Jag måtte ha ett sjätte sinne, jag vet alltid hvad du tänker på, och vi få sällan vara riktigt ensamma... Jag ser så ofta en skugga springa vid din sida... Den skuggan är sanningen, som du letat efter i hela ditt lif."

"Och ännu inte fått tag i, menar du?"

"Nej, det kan nog hända. Sanningen har sina nycker och gömmer sig, om man blir för enträgen."

"Tror du?"

"Det är vår bröllopsresa, Ulf, vi skulle väl inte sitta och frysa hela dagen på hotellet," log hon, men blicken var allvarlig. Under den korta tid de varit förlofvade hade de en gång stått inför en brytning, och minnet af den stunden blef underligt lefvande i detta ögonblick, men mannen tänkte på helt andra saker.

"Du vet att jag hade något att syssla med," sade han kort.

"Du menar korrekturert?"

"Ja, du lät mig inte sitta och rätta det i fred och ro."

"Jag?" utbrast hon. "Låt oss inte vänja oss vid att tala så där, Ulf, det smakar för mycket af den gamle Adam, som alltid kastade skulden på Eva för att ta exempel från din kära

skapelsehistoria... Jag bara frågade, om vi inte skulle gå ut, medan det var uppehållsväder, du har ju hela kvällen på dig."

Han gjorde en otålig rörelse: "I kväll kommer det kanske något annat i vägen, men det vill jag bara säga: när vi en gång kommer i lugn och ro, uppställer jag det som en oafvislig fordran att få vara i fred med mitt arbete."

Hennes skiftande ansikte hade undergått en förändring, som gaf de mjuka unga dragen något af en gammal kvinnas uttryck. "Är det därför att jag bad dig gå ut?" sporde hon. "Hvarför sa du inte nej då? Inte kunde jag ana att ett par korrekturark från din förläggare skulle ta så stor plats i ditt lif."

"Aino," mumlade han, "under vår förlofningstid vill jag minnas att jag inte dolde något för dig. Tanken är min värld. Det inre arbetet blir för mig det väsentliga och enda, mitt kall, mitt lifsmål, skälet för min tillvaro... Lilla hustru, jag vet nog, i dag har jag varit en ledsam äkta man... Det är oförlåtligt under alla förhållanden och allra mest på en bröllopsresa, men ser du... Jag är född för ensamheten. Arbetets ro är mig så nödvändig som dagligt bröd, och därför skall du ha öfverseende med mig, om jag inte alltid kan ge hvad du fordrar af uppgående i nuet och glömska af allt annat. Du vet ju att jag älskar dig?"

"Ja, ja," sade hon, "jag vet..."

De hade väntat ryggen till terrassen och vandrade nedåt en af de alléer, som föra till utgången. Det begynte smådugga, och den unga kvinnan gick och såg upp i dadelpalmernas och de falska pepparträdens vajande kronor och tänkte på att hon var gift med en filosofie doktor, som kanhända upptäckt att ett fel i korrekturert ryckte hans ord ur deras rätta sammanhang. I dylika saker visade han en ömtålighet, som knappast kunde varit mera härfin hos en kvinna, och han var sjukligt svartsjuk om den enslighet han älskade känna kring sina tankar, antingen dessa tankar nu voro så särskildt märkliga eller icke. Han hade en smula af den födde grubblarens dragning till de tysta djupen, en smula, icke mera — mycket mindre än han inbillade sig i alla händelser — men om han ansåg sig skapad att lefva allena, var det ett misstag att hon gick vid hans sida och brukade somna och vakna vid hans hjärta...

"Aino," kallade en ångerfull röst, "hvarför går du så fort?"

Ett stycke bakom henne kom mannen, och han funderade icke längre på feniciernas skapelsehistoria, det hörde hon icke minst på hans steg.

"Hvad i all världen har du så brådtom för?" fortfor han och stack sin arm under hennes. "Och hvarför är du som en stålfläder i ryggen?... När Aino har en sådan där rygg, är hon inte belåten med sin man... Är det därför att jag inte kyssade dig på terrassen? Och om jag gör det nu i stället?"

"Nej!"

"Men Aino —"

"Jag vill inte. Släpp mig, Ulf."

"Min lilla hustru, var inte oresonlig; nyss hade jag verkligen en del saker att tänka på, det var ett par ändringar, som —"

Han fick icke tala till slut. Tätt invid hans öra flög en violbukett, så stor som en knuten hand, och i nästa ögonblick sprang en yngling tvärs öfver trädgårdsgången. De vida byxorna voro uppkäflade öfver ett par grofva stöflar, och han märkte icke att hatten blåste af honom och blef sittande i ett lagerträd, förr än en ung flickas låga och lyckliga skratt klingade

Sveriges på en gång elegantaste och mest användbara modejournal för hemmen.

Iduns Modellkatalog

Oumbärlig för alla sömmerskor och alla hem.

Fyra rikhaltiga säsonghäften årligen. Koloreradt omslag. Prenumerationspris 2.20 för helt år — 60 öre pr häfte.

Nu är tid att prenumerera.

genom luften. Själff stod hon gömd bakom en kaktusdunge, men de båda främlingarna hade fångat glimten af två lysande ögon, och den nygifta stannade och såg efter det unga paret, fast regnet tilltog i styrka. "Så fort han sprang," mumlade hon som om hon talat till sig själf. "De där violerna hade han väl gått och plockat i parken och han gaf sig inte tid att vänta med att ge henne dem, tills han kom fram."

"Tror du hon blir lyckligare för det då?" sporde den äkta mannen, men hon gaf intet svar, och han nöjde sig med att gå och hålla paraplyet öfver hennes hufvud. Då de nådde den höga gallergrinden, föll ett plötsligt solsken igenom störtskuren, som blef så våldsam, att han drog sin hustru tvärs öfver vägen och bort till den runda gråa muren af ett gammalt tempel vid sidan om en trädgård, där marken låg öfversållad af mogna mandariner. En eller två gånger hade de redan öfverraskats af fult väder nära Mon Repos och tagit sin tillflykt till den ålderdomliga kyrkan, hvars enkla trädörrar alltid stått stängda, men där det utskjutande taket likväl erbjöd ett tillfälligt skydd borta vid ingången. Så alldeles lätt att komma dit var det icke och den unga kvinnan måste svepa kjolarna tätt omkring sig, medan hon trampade på bellis och violer och vandrade mellan drypande våta tvättkläder, förbi cederträd och vildrosbuskar och bort till trappstegen utanför portalen, där intet utom möjligen de fint uthuggna akantusbladen kring två joniska pelare talade om en förgången konst, och dock visste till och med främlingar på Korfu att detta tempel en gång varit helgadt åt Afrodite.

För ett par dagar sedan hade det unga finska paret tillbragt en halftimme med att undersöka ett altare från antiken i den gamla kyrkans tämligen bristfälliga och nakna inre, där golfvet täcktes af grafstenar med till största delen utplånade namn och årtal ifrån de aderton sekel, som svunnit sedan en af Petri lärjungar förkunnade kristendomen på ön. De tjocka gråa murarna med sina gallertäckta fönster tycktes nästan kunna passa till en fästning, men tegeltaket befann sig i ett ytterst skröpligt skick liksom den utspringande frisen öfver porten, hvarifrån tunga droppar med korta mellanrum föllo på den yttersta kanten af de nygiftas paraply.

"Snart är det värsta öfver, skall du se," utbrast den äkta mannen. "Förra gången vi ställde färden hit, regnade det också, minns du, men det blef strax uppehållsväder. Afrodite är oss bevågen."

Hans hustru stod och betraktade en rad höga cypresser, som reste sig mot den skumma himmelen: "Hvem — dig eller mig?"

"Min lilla Aino, det var nu också en fråga."

"Ja, Afrodite är stolt och obetvingelig som en naturmakt. Som du vet, måste själfva de eviga gudarna böja sig för naturkrafterna, Zevs och alla de andra... Det är inte nitton hundra år sedan de brukade komma i skaror och dyrka henne därinne och lägga rosor och myrten för hennes fötter... Jag tycker jag ser dem — inte bara kvinnorna, utan också männen — fältherrar och lärde och filosofer. Jag inbillar mig att filosoferna värdigades komma med då och då — någon mänskensnatt eller snarare, när det var mörkt kanske, så att ingen såg dem."

Han log litet. "Såå, det tror du?"

"Ja — gudinnan kunde ju träffas när som helst och tog emot alla utan åtskillnad och hade intet anseende till personen. Hon skulle kanske bönhört den där unga trädgårdsarbetaren, som kastade violbuketten mot kaktusdungen därborta i Mon Repos, men hvem vet om det behagat henne att bönhöra Plato till exempel,

ifall han nu anropade en sådan gudomlighet som hon."

"Det gjorde han nog inte, du."

"Nej, förmodligen inte. Han vände sig allt till andra gudar — till, ja, det är detsamma till hvilka, men jag förstår, att Afrodite skulle gynnat ynglingen i parken. Han hade inte mer än detta ena — sin ungdom och sitt hjärtas enkelhet. Jag tycker, att enkelheten är större och heligare än mycket af hvad jag läst om hos filosofer. Också jag har ju gjort bekantskap med ett och annat af hvad skapelsens herrar eljes anse som sin privata egendom."

Hennes man sade intet. Han stod och betraktade henne, men hon såg icke på honom. Med hufvudet mot en af pelarna i det tempel, där de gamle dyrkat älskogens gudinna, stod hon alldeles stilla och mycket rak, och i det han ville fatta hennes hand kände han fingrarna kyla genom handsken. Utan att tänka på att det kanske var löjligt att följa ögonblickets ingifvelse, lät han sin långa gestalt glida ned mot trappsteget och böjde ett knä för henne: "Du talar ju som om du vore kärleksgudinnan själf och ville hämnas hela ditt kön... Tycker du inte att vi ge dig hvad dig tillkommer, Venus Afrodite, som håller jorderikets alla häfvor i dina händer? Hvad begär du?"

"Hvad jag begär?... Hon tycktes icke märka att hennes make, författare till flere lärda afhandlingar och docent vid Hälsingfors' universitet, låg vid hennes fötter, och han reste sig litet skamsen öfver den plats han intagit ögonblicket förut, ty det gick en åsnedrivare förbi på vägen. "Ja," mumlade han, "säg det, min kärleksgudinna med de stränga ögonen. Hvarför ser du så sträng ut?"

"Jag funderade på något."

"På hvad då, säg?"

"Jo, jag tänkte på att du borde suttit hemma på hotellrummet i eftermiddag och rättat dina korrekturark."

"Men hvad skulle min lilla hustru tagit sig till då?"

"Jag... Var inte ängslig för mig... Jag skulle vallfärdat till Afrodites tempel och drömt mig två tusen år tillbaka i tiden och tänkt på en hel del."

Han sökte värma hennes kalla små händer innanför sin rock, men hon gjorde icke en rörelse och såg icke på honom; hon såg förbi de höga cypresserna, in i ett afläget fjärran, som kom hennes ögon att stå fulla af skumma spörsmål, och där han stod och betraktade henne, var det honom som om hans unga hustrus hela uttryck fått något af dunklet i den hemlighetsfulla skymning, som svepte Afrodites tempel i svunna årtusendens ödestragik. Allra längst inne i hennes orörliga gråa blick låg något, som gått förlorat för honom, om han någonsin ägt det, och som han aldrig skulle nå, och innan han själf visste hur, hade besynnerliga ord gått öfver hans läppar: "Du älskar mig inte, Aino... Detta är vår bröllopsresa och jag står nu undrande och spörjande inför min hustru mer än innan vi blefvo förlofvade. Du betraktar mig som man betraktar en främling — eller en fiende."

Hon hade slutit sina ögon och öppnade dem på nytt: "Jag vet inte... Det är som om vi skulle vara den enda kvinnan och den ende mannen på jorden."

"Är det ett skäl till fiendskap då?"

"Kanske, kanske... Jag tänkte på den ringmur ni älska att resa mellan er och allfarvägen. Och allfarvägen är kvinnan, sinnelivet är kvinnan..."

"Aino, hur kan du säga så? Vi resa tempel åt er och dyrka er som gudinnor och gudinnors vederlikar..."

"Åhja, när det behagar er att stiga från er ensamhets Olymp och offra till Venus Afrodite, men hvad ni inte se är tvåklyfningen hos er själfva. Ni kasta skulden på oss för något, som bor i ert eget bröst, Ulf, det ha ni gjort från tidernas begynnelse; det gjorde kyrkofäder och asketer och det är själfva kärnan till främlingskapet gentemot kvinnan... Jag tänker på de orden ifrån skapelsehistorien. Jag skall sätta fiendskap mellan din säd och kvinnans säd... Fiendskapen finns där... Många af er hata oss, därför att ni hata något inom ert eget jag, ni hata er längtan efter Venus Afrodite."

"Men, min lilla Aino, hvad har detta med oss två att göra?"

"Oss två?" Hon såg på honom och knöt den gråa slöjan fastare kring hatten och sköt undan hans paraply, ty det hade nästan upphört att regna, och gick nedför de två, tre trappstegen och ut på gräsplanen. "Oss två? Ja, jag vet inte... Du tycker att ett helt lif inte räcker till att leta efter sanningen, och ibland hjälper det inte mycket att leta... När hon vill, uppenbarar hon sig själf för oss i fjärdedelen af en sekund, så fort går det. Där borta i Mon Repos blef jag rädd för dig."

"För mig?"

"Och här" — hon log litet — "blef jag rädd för kärleken... Vi höra inte till de utvalda, ser du, vi två, om jag skall tala i pluralis och det är kanske bäst."

"Min lilla hustru," mumlade han tätt bakom henne, men i den fallande skymningen böjde hon sig ned och plockade en viol på marken och stoppade den innanför sin handske. "Jag gömmer den till minne af Afrodites tempel och den där buketten, som gossen lät susa förbi oss därborta i Mon Repos," sade hon.

Under helg och söcken.

Några minnen och betraktelser inför vår svenska psalmbok af **Laura Fitinghoff.**

II.

DE DAGLIGA morgonbönerna, när mor, barn och tjänare i tur och ordning ägde att *utantill* läsa upp en psalm "efter eget val", gjorde mig småningom förtrogen med de många sköna, enkla psalmerna, som beröra det allmänna lifvet. En blef min älsklings- och senare tröstepsalm: "Min själ och sinne, låt Gud råda". Huru hoppgifvande ljuder ej den andra versen af nämnda psalm:

"Tänk ej uti din motgångstimma
att du af Gud förgäten är.
Han skingrar sorgen som en dimma
och har dig alltid lika kär."

Ack, man läste i ungdomstider den och andra, härlig tröst medförande psalmer, så sorglöst slentrianmässigt, så utan tanke på hvad den kommande framtiden kunde innebära och medföra af andligt behof.

"Misströstande, sörj ej för lifvet,
nog får du ditt dagliga bröd.
Det är dig af Skaparen gifvet.
Han ser ditt behof och din nöd.
Han kan sina tjänare pröfva,
men aldrig skall han dem beröfva
sitt bistånd, sitt huldrika stöd."

Man måste härvidlag sanna hvad en bondgumma, på besök hos oss, svarade en främmande, som for ut emot folkets vanvett att vilja proppa utanläxor i barnen och sådana,

**Skönhet
är
makt.**

För hvarje dam torde det vara af största intresse att taga kännedom om sättet för en rationell hudvård. Detta tillfälle gifves i de värdefulla praktiska råd som erhållas uti vår stora bok afhandlande **Skönhetens hemlighet**. Boken erhålles gratis och franko. Tillskrif oss i dag.

**Parfumeri
Louise,
— Stockholm. —**

som ej begrepe ett dugg af hvad de läste, utan rabblade upp det tanklöst som papegojor. "Ja, men jag tänk som så jag," sade gumman, "att om jag ska ställa opp ett rum, som är ljust i förstone, men där jag vet att det måtte bli mörkt, nå'n gång innan natten, så si jag till att sätta dit ljus och eldtänne, så det finns te hans, när mörkret kommer, för nog vet en att de ska komma. Och huru skulle en stå till svars med att bara rusta till för dag och solljuset och inte tänka på de farlige mörkre."

Sådant otändt ljus i ett solglittrande sinne blef t. ex. psalmversen:

"Allt blir godt, när hjärtat hvilat fullt och fast vid Herrans nåd. Ingen nöd oss öfverilar utan hans allvisa råd. Sorg som glädje då skall syfta. till vårt eget sanna väl, rena vårt begär och lyfta närmare till Gud vår själ."

Huru tanklöst förströdt anbringades ej sådana "ljus" i minnets förnum, då, när dagen "lyste full i stugan". Kraften, alivaret, poesin i psalmerna fann man redan då under de högtidliga gudstjänsterna. Från Advent till "Yttersta domen", från söndag till söndag, genomgick man i ord och toner kyrkoårets skilda fester. Efter Hosiannas jublande hälsningshymn, sjungen i kör af hela församlingen, med ungdomens på läktaren klara röster, de äldres nere i kyrkan starka, vissa stämmor kom adventspsalmen:

"Gör porten hög, gör dörren bred, och djupt i stoftet böj dig ned. Din Frälsare, din Gud det är, som på ditt hjärta klappar här. Höj upp din röst med helig fröjd, stäm upp din sång till himlars höjd. Dig vare pris, o Jesu kär, som komma vill och bli mig när."

Så kom julmorgonen med hänförelsesången: "Var hälsad, sköna morgonstund", Trettondagen med den mystiskt högtidliga: "Nu segrar alla trognas hopp", och slutversen:

O, gläds, min själ! och sjung hans pris, som öppnat dig det paradiset, hvars port din synd tillslutit. O, gläds att Gud förbarmar sig, och huld förnya vill med dig förbundet, som var brutet! Åra vare Gud i höjden! Friden, fröjden, helig vilje sig från jorden aldrig skilje."

Tung, och manande till eftertanke ljöd sången på årets sista dag:

"Ack, jordens barn! vår tid är kort och våra dar förrinna. De som en skugga hasta bort, och som en rök försvinna, Vi se oss om; och åter är ett år till ända lupet. Dess nöjen liksom dess besvär, de sjönko ned i djupet, i tidens haf den vida, allom öppna graf."

Med rysande allvar sjöngos nyårspsalmerna liksom den långa fastlagens klago- och bönesånger, hvilka nådde sin kulmen med Långfredagens, liksom i personlig sorg sjungna:

"Skåder, skåder nu här alle huru Jesus plågad är. Tårar flyte, klagan skalle, då vår syndaskuld han bär. Såsom Jesu smärta var aldrig någons varit här."

Melodien är outhärligt klagande. Det för ordens innebörd känsliga fjällfolkets ögon tårades:

"Denna stund är Jesu sista, templets förlåt rifs itu. Solen mörknar, bergen brista. Öga! Hjärta! hvad gör du? Såsom Jesu smärta var aldrig någons varit här."

Sorg i rösten, sorg i ord, svarta dräkter, tunga miner. Utanför de förmörkade kyrkfönstren drog den traditionella Långfredagsur'n (yrvädret) horisontalt fram i stormande snömoln, hvilka, när man efter gudstjänsten kom ut ur kyrkan, bländade ögon och förtogo andedräkten. Det var som om naturen tagit del i kristenhetens smärta denna dag.

Men så kom då Påskmorgonen. Den hänsynslöst vråkande "uren" hade uttmattad domnat af. En nytändt förmiddagssol lyste öfver gnistrande drifvor. Bjällror klingade öfver nyplogade vägar, dämpade i uppforsbackarna mot kyrkvallen. In i templet strömmade åter menigheten. Högt brusade jubelhymnen:

"Hvad ljus öfver griften! och segern är hans. han lever, o fröjd! "Bortvältrad är stenen och Fullkomnad är Skriften, inseglet bräckt, o, salighets höjd! Och vakten har flytt för Från himmelen hälsad hans Andas fläkt, Han framgår i glans, och afgrunden bäfvar. Hal- och världen är frälsad, leluja!"

Den goda, ljusa påskstämningen hvilade öfver kyrka och menighet snölyssande söndagar framöfver, med hopp och fridspsalmer under gudstjänsten, tills Kristi himmelfärdsdag inledde pingsthelgen med den sköna psalmen:

"Till härlighetens land igen jag ser dig, Jesu, fara. Men jag på jorden måste än en gäst och främling vara. Långt från mitt hem jag vandrar här. Mitt sällskap sorg och möda är."

Pingst, "hänryckningens tid", blef alltid till ungdomens och det rörande veka allvarets tid, med "prydd" kyrka och gripande konfirmationspsalmer, hvilket allt något inkräktade på den rätta allvarsstämningen. Eller var det att våren var kommen, att björklöfvet doftade från öppnadt fönster, att forsens förändrade brus nu som i våryrsel nådde in i kyrkan. Stämningen där inne blef ej densamma som under vintertyngda söndagar, då menigheten möttes i templet som i ett värmande gemensamt hem och då, trots kölden i den oeldade kyrkan, gudsordet blef till lifsens bröd och föda och sången till den själslifvande andliga drycken. Hvarje gudstjänst utgjorde därunder med dess varmt, anderikt "utlagda" Evangelium ett kapitel i en serie af ordets förklaringar. Hvem af äfven aflägsset boende församlingsbor ville "tappa tråden" eller gå miste om ett evangelium genom annat än nödtvunget uteblifvande från gudstjänsten och sången.

Där kunde också förekomma oväntade gripande högtidligheter. Som den söndagen, midt i högsommaren, när alldeles oväntadt änkedrottningens fränfalle kungjordes från predikstolen af den rojalistiskt sinnade herden. Med allvarsstämma och tacksägelse för hvad den väna landsmodern varit, hvad hon i enkel sann godhet verkat som exempel och i handling för landet framhöll han den afsomnades minne.

Så med ens — det var klockaren, som förut uppmanad af sin förman gaf signalen — reste sig hela församlingen. Genom templet brusade:

"Så skön går morgonstjärnan fram, och bådär klar och lyckosam den stora dagens möte. Då själen öfver jorden höjd får svinga sig med helig fröjd till himlafadrens sköte. Tiden, striden snart skall slutas, friden njutas, hoppet vinna, tro och kärlek målet hinna."

Man sjöng gripen af landssorgen, som vore den personlig.

Huru stego ej vid andra tider under missväxtåren, då skarsnön låg som ispansar öfver jorden ännu in i juni, klago- och nådesanropande psalmer upp till den Högste.

"Godårs"-sommarens ljufva härliga loford ur psalmboken klingade äfven i tack och jubeltoner ut öfver templet. Samstämmighet i bönen, enighet i sången förde den stora församlingens medlemmar samman under godåren, men kanske mest när den hårdt förbrännande torkan eller det veckor igenom strömmande regnet hotade att förstöra brodd och gröda.

Från kyrkoårets början, adventets första dag, till dess slut med ytterstadomstexten förefanns hos menigheten den sunda hungern och törsten efter den andliga vederkvickelse, som hvarje helgdag stod dem till buds i templet, där skarpa aktgifvande ögon, där det kloka förstændets värme hos åhörarna eldade och uppehöll predikanten vid hans extemporerade föredrag, och där psalmers sköna meningsfulla ord till kända härliga melodier utgjorde kronan på det hela.

Om adventet ingick med den kraftigt sjungna: "Gören portarna höga", så sjöngs vid kyrkoårets slut med samma djupt gripande allvar:

"Vaker upp! En stämna bjuder, som mäktig och högtidlig ljuder till alla grafvars djup en gång. Vaker upp, står upp, I döda, som glömmen tidens vedermöda i dödens dvala tung och lång. Guds röst till eder sker, ty natten är ej mer; dagen kommer: den sista dag, den stora dag han kommer efter Guds behag."

Efter klago- och bönesångerna, huru starkt, trosvisst klingade ej psalmen: "Vår Gud är oss en väldig borg".

"Och vore världen än så stor och full af mörkrets härar, dock, när ibland oss Herren bor, platt intet oss förfärad."

Gamla, härliga sång, dikt och psalmbok! Hvilken fröjd, hvilken vederkvickelse har ej genom dig bereds och flödat öfver de aflägsna bygderna under sekel!

Huru har ej sången, om ock mången gång på skröpliga "vingar", dock i helig andakt sökt sig väg till "boningarna" i det höga!

Utan "rytm" ja, utan en senare tids orgelledning, ha Hæffners fyrstämmigt, fulltonigt ljudande koraler ledsagat psalmverser, där innehållet lämpat sig efter förhållandena och gifvit uttrycksmedel, hvilka förädlade, förändligade, blifvit till den hjärteutgjutelse, hvarmed man fått höja sig öfver tiden. Psalmboken, med evangelier och böner, med fullständig altartjänst, religiösa officiella förrättningar, andlig ledning, utgör en skatt, hvilken liksom vattnet och saltet är lätt tillgänglig för alla och är eller kan vara allas egendom.

Den är så lätt och liten, psalmboken, så bekväm att medföra. Men så rikt omfattande! Den är som kartan till det land, vi söka och en gång vilja nå. Hvarje lifvets erfarenhet finnes där utprickad i de sköna trösterika psalmer, som diktats af våra mest förutseende "medresande".

Vi stå genom psalmerna i ord och toner i gemenskap med dem, som här gått före oss; med Cherubim och Serafim stämna vi in i bönen, lofvet:

"Oss välsigna och bevara, med nåd ditt ansikte förklara och vänd det till ditt folk med frid! Här ditt namn vi vilja sjunga och sedan med en helig tunga dig lofva, Gud, till evig tid, med dina Cherubim och dina Serafim. Hosianna helig är Gud, all världens Gud, all krafts och nåds och visdoms Gud!"

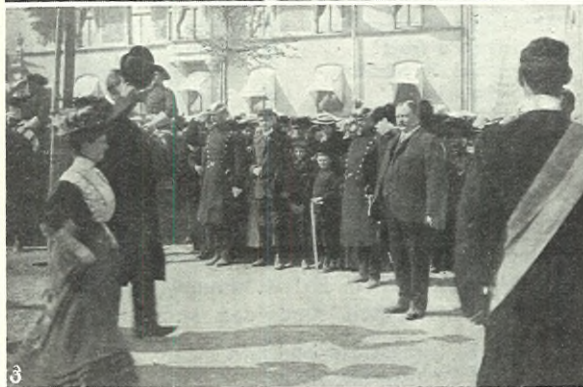
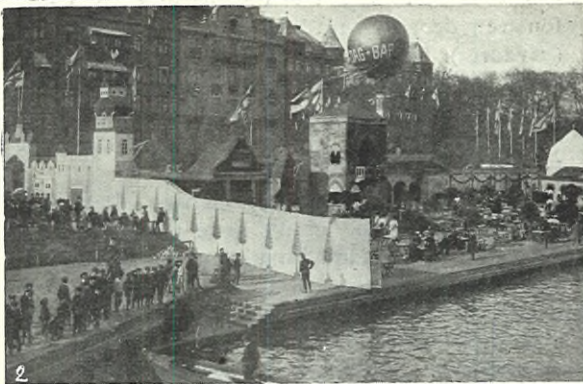
LUZERN

○ Förnäm vistelseort under sommaren. ○
G:D HOTEL NATIONAL

Härligaste läge vid Vierwaldstättersjön.
Rum från 4 kr. • Ill. prospekt gratis.
Telegramadress: "National".

Barnens dag

i Stockholm

TROTS DET att det sett hotande, nästan hopplöst ut för Barnens-dags-idén, fingo vi tack vare arrangörernas ut-hållighet, offervillighet och energi äfven i år en Barnens dag, eller rättare Barnens dagar, i det onsdagen och torsdagen — delvis äfven fredagen — i förra veckan voro ägnade det vackra verket att skaffa hjälp åt det yngsta och fattigaste Stockholm.

Festligheternas medelpunkt var Skogs-institutets vackra område vid Djurgårds-brunnsviken, omdanad till en sagopark med otaliga öfver-

raskningar. Men eljes utvecklade sig i hela staden ett sannskyldigt karnevals-lif med brokiga och glada samlare och glada gifvare. Dagarnas stora händelser voro onsdagens långa blomstertåg genom staden samt den högeleganta ekipagekorson och automobilkorson.

Utrymmet förbjuder oss att ingå i detaljerade skildringar af alla de muntra och originella sätt man använde för att aflocka stockholmarnes pennningar på Barnens dag, vi få därför hänvisa till vår intressanta bildserie.

1. DE TRE GEISHORNA FRÖKNARNA MARGIT TORSSELL, TYRA ZANDERHOLM OCH OLGA ANDERSON. 2. BARNENS STAD. 3. KONUNGEN, LED-SAGAD AF GREFVINNAN TAUBE, ANLÄNDER TILL FÄSTEN. 4. "HÖGVAKTEN". 5. TÅG AF 4,000 SKOLBARN I IDROTTPARKEN. 6. FREGATTEN "GLADAN". 7. HOS BERGAKUNGEN. 8. "MJÖLKDROPEN". 9. SVERIGES LANDSKAP. 10. INDIANERNA. 11. "CELESTIN" OCH SKÖRDEFOLK-KET. 12—14. EKIPIAGEKORSON. (NR 13 GREFVE CARL BONDES SPANN). 15, 16. FRÅN AUTOMOBILKORSON. 17. SMÅTTINGAR PÅ GATAN.

A. BLOMBERG FOTO.

Från vår festen

på Skansen.

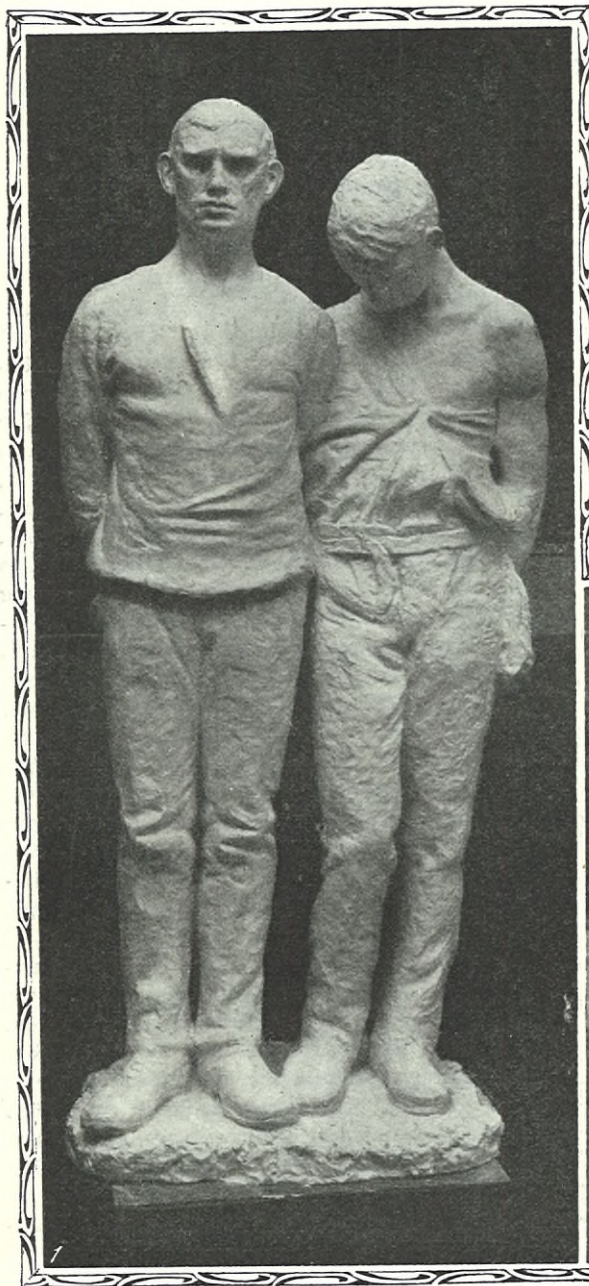

1. "DEN GLADA FESTEN". 2. KRONPRINSESSAN OCH PRINSESSAN INGEBORG SAMT SMÅPRINSESSORNA ANLÄNDA

TILL SKANSEN OCH MOTTAGAS AF DR SALIN. 3. I BLOMSTERTEMPLET. 4. VID DAMMEN. A. BLOMBERG FOTO.

FÖR FJORTON DAGAR sedan var här kalt och kallt, och nu är försommaren öfver oss som en dröm, en öfverraskning, het och ung och lika vacker som någonsin. På dessa fjorton dagar har våren kommit och farit, som en vindil, som ett käckt litet skratt, och innan vi hunnit sansa oss och reda till dess fest i år som alla år uppe på Skansens backar, stod den färdig att ta farväl och ge sig norrut, och af välkomstfesten blef en afskedsfest.

Men en strålande fest — — hedersgästen, våren, var sig lik. Den mänskliga uppfinningsförmågan hade emellertid pröfvat att ge vår festen en ny prägel och då valt empiren som stilart. Man åt alltså och drack och spelade teater och var glad i empirestil och gick omkring i gångarna med möjligheten att möta Esaias Tegnér eller Schröderheim i en vägkrök eller att bli bjuden in till Anna Maria Lenngrens glada prästgårdsfest. Skansens vår-fest var en vacker avslutning på vår något forcerade vårsäsong.

Hos de yngsta akademisterna.

KONSTAKADEMIENS sedvanliga utställning af dess stipendiaters och elevs arbeten öppnades i lördags. Visserligen kan man icke säga, att denna utställning på det hela taget i nämnvärd mån, hvarken till omfattning eller i värde, skiljer sig från sina föregångare under de senare åren, men det förefaller dock som om stipendiaternas och öfriga af akademiens förutvarande elever inlämnade arbeten detta år skulle vara jämförelsevis mindre anmärkningsvärda än vanligt. Däremot kunna vi icke annat än med verklig glädje konstatera, att de inom det akademiska läroverket under

FRÅN ELEVUTSTÄLLNINGEN PÅ KONSTAKADEMIEN. 1. INFÖR DOMEN; GRUPP I GIPS AF BÖRJE BÖRJESON. 2. VID KYRKAN; OLJEMÅLNING AF GUNNAR WEINBERG. 3. "MARGHERITA", PORTRÄTT I OLJA AF SIMON GATE. A. BLOMBERG FOTO.

året bedrifna studierna gifvit ett ovanligt godt och intresseväckande resultat, något som ju med rätta torde lända såväl lärare som elever till heder.

Den som i denna utställning tilldrager sig det ojämförligt största intresset är en af akademiens nuvarande elever, den unge ovanligt rikt begåfvade figur- och porträttmålaren *Simon Gate*, som redan vid förra årets elevexposition ådrog sig en berättigad uppmärksamhet för, bland annat, ett briljant måladt damporträtt. I år utställer Gate en hel rad ännu bättre porträttarbeten, bland hvilka det allra bästa torde vara den på ett i alla afseenden lysande konstnärligt sätt utförda bilden "Margherita" (fröken Kronberg). Detta porträtt är i själfva verket ett bland de bästa vi på länge sett här i landet; ett gediget konstverk af förvånande kraft och öfvertygande verkan. Gate besitter ett ypperligt färgsinne, en bred och liflig teknik, ett piggt nästan hänsynslöst ledigt föredrag och en säkerhet i skildringen af sina subjekt, som måste förefalla oss rent af underbar, om vi betänka att vi här ha att göra med en helt ung konstnär, som ännu står kvar som *elev* i akademiens skola.

I fjol var det den unge talangfulle dalkarlen Helmer Olsson, "Masolle", som utgjorde utställningens clou, särskildt genom sitt bekanta präktiga själfporträtt, men Gate synes oss vara en vida mera helgjuten konsntär än denne. Han saknar det hårda, som ofta kommer till synes i den förras arbeten, och han har ett betydligt finare färgsinne.

Gate är förvisso, mänskligt att döma, framtidens man inom vår, på större förmågor numera ganska fattiga porträttkonst.

Bland elevernas målningar fästa vi oss äfven vid *Arnolds* duktiga porträtt, vid *Blombergs* kraftigt och ärligt målade "Tegelbärare" och ett "porträtt i rött" af *Nyberg*. Knappast mindre intressanta äro ett friskt och kyligt "vinterlandskap" af *Holmquist*; *Egnells* båda talangfullt komponerade historiska målningar; *Stenbäckes* vackra och färgrika "studiehufvud" samt *Lindquists* och *Bergs* präktiga landskapsstudier.

I bildhuggarskolan har man tydligen under året "lagt manken till" mera än vanligt. Den som här "gör sig" allra bäst, ej blott bland eleverna utan äfven bland öfriga i utställningen representerade yngre skulptörer, torde vara *Hjelmqvist*, som genom sin kraftigt och väl genomförda "Fotbollspelare" dokumenterar sig som en förmåga af obestridlig rang. En liten vacker och duktigt utförd hästgrupp "Fredlös" af *Hultström*, ett "hufvud" af fröken *Schoch* och ett par arbeten af fröken *Beece* förtjäna äfven att uppmärksammas.

Bland inlämnade arbeten i skulpturafdelningen märka vi en större präktigt modellerad och fint uppfattad grupp i gips af den unge *Börje Börjesson* föreställande ett par brottslingar, "Inför domen", som konstnären kallar den. Det kan knappast råda något tvifvel om, att ej denna gripande — ja, talande grupp, hör till det bästa vi i skulpturväg under åratall sett i akademiens elevutställningar. Stipendiaten *Carl Fagerberg* visar en del roliga och ytterst rörliga sportfigurer, bland dem en ypperlig "skidåkarska" i brons.

De inlämnade målningarna äro i allmänhet i år mindre tillfredsställande. *Kamkes* "Två fiskargubbar" äro färgrika och roliga i sitt slag och *Fritz Lindströms* landskap äro högeligen intressanta, något som äfven torde kunna sägas om *Ågrens*, *Timéns* och *Weinbergs*. Äfven *Berggren* är godt representerad, likaså fru *Wigert-Österlund* och *Wallin*.

Arkitektskolan är i år ovanligt dåligt företrädd; knappast ett enda af de utställda arbetena förmår tilldraga sig något större intresse.

AXEL TALLBERG.

Mannen och kvinnan.

DETTA DRÖMDE JAG en natt. En man och en kvinna vandrade tillsammans på en stig. Med lätta steg gingo de fram. Där vuxo stora träd vid kanten, och mannen lyfte ofta sin hand att böja undan grenarna från kvinnans väg. Hans arm låg skyddande och stödjande kring henne, och hans öga spejade efter faror, som hotade henne och hvilka han skulle afvärja. Då han blickade på henne, var där öm kärlek och stolthet i hans öga, och han smekte henne och prydde hennes hår med tunga, hvita skimrande pärlor. Och jag såg, hur han var stark och glad i medvetandet, att han gjorde hennes vandring lätt och ljus.

Kvinnan log emot honom och gaf honom tack för allt. Hennes öga skimrade i lycka och glädje, men jag såg ock en smärtans tår däri. Hvarför?

Jag såg ned mot vägen, de trampade. Den var strödd med rosor. Men alla blommorna lågo åt samma håll, och där sjönk mannens fot ned i de svala bladen. Kvinnan vandrade på stjälkarnas törnen, och från hennes fot rann blod.

ISMENE.

SPALTEN OM BÖCKERNA

Böcker, som önskas anmälda på denna afdelning, torde benäget öfversändas i tvenne exemplar.

FRÅN ITALIEN, där de mognande citronerna fyllde luften med väldoft, från Paris, där kastanjeträden blommade öfver bulevardernas värvimmel, bar mig tåget mot nordnen igen. Till reslektyr hade jag ett par af de senaste franska böckerna, om hvilka man talat, och jag njöt språkets böjliga behag och den intellektuella förfining och träning man finner äfven hos de författare, hvilka icke brukas räknas till mästarene.

I Stockholm var gråkallt och i mitt hem välkomnade en ordentlig björkvedsbrasa. På mitt bord låg en stor packe böcker, obeckligt påminnande om det alltför länge försummade arbetet. Och jag kastade mig resolut in i *Hugo Öbergs* nya roman *Figaros bröllop*, som låg öfverst i packen.

Hugo Öbergs produktion har alltifrån den första bok af honom jag läste beredt mig samma intryck, och jag skulle icke kunnat välja en bakgrund mer ägnad att förstärka detta intryck än just en hemkomst till den grå nordnen från soligare länders älskvardhet, yppighet och kultur. Intrycket är detta: ett besynnerligt obehag som i ogrannlaga sällskap, eller i rum där luften icke nog förnyas och där simpla, hvardagliga stormar beständigt gå fram och få upptaga alltför orimligt mycket af tanke och lidelse. Och dock ett intresse, som gör att jag icke släpper boken, förrän jag läst ut den. — Hvad är det som fånglar mig? Talangen, svarar jag, naturligtvis talangen. Den är obestridd, stark, kärf, oförskräckt, den går rakt på sak och gärna på obehagliga saker. Den gör det utan en försonande glimt af godt humör, den tar sin uppgift att afslöja hur det går till med ett så bistert allvar, att jag nödgas tro på det och drages med — trots historierna som sådana äro föga originella och bekantskaperna jag gör icke nya. Man möter dessa människor hvar som helst, i Vasastaden och på Östermalm, och de höra icke till ens sympatier. Men Hugo Öberg tvingar på oss deras öden och släpper oss icke, förrän vi svalt dem.

Figaros bröllop är en äktenskapshistoria. Den har must och färg, den har allt af en underhållande roman, som Hugo Öberg förtäffligt kan ge. Och den saknar all lyrik, allt fantasiens behag, som han icke tyckes besitta. Att tycka om eller icke tycka om Öbergs böcker blir till sist en ren smaksak.

Jane Gernandt-Claine har kommit med en längre berättelse *Lifsmakter*. Fru Claine hör till de relativt få af våra författarinnor, om hvilka man kan säga att de äga temperament. Hon har sina egna uttryck, sitt eget ymnigt flödande, litet formlösa språk, och man känner respekt för det ovillkorliga i hennes böckers tillblifvande. Det är en lidelsefull och varm röst, som talar ur dem, en kvinnas röst, och som fallet kan vara med kvinnliga röster, icke alltid tillräckligt behärskad, ibland alltför ifrig. Detta har i *Lifsmakter* hämnat sig så, att intresset hos läsaren minskas mot bokens slut. Inspirationen, på hvilken författarinnan helt tyckes bygga, sjunker här — och jag beklagar det, ty fru Claine är en god berätterska om kvinnors känslolif. Denna sista roman är en

kärleksroman, där särskildt en ung flicka står diskret, öm och trovärdig i skildringen.

Innan jag öfvergår till novellböckerna, har jag att nämna *Paracelsus i Stockholm* af *Ellen Wester* med ämne från början af 1500-talet och den geniale vetenskapsmannens och vagabondens besök i vårt land. Boken talar om känsla och beläsenhet, men bilden af själfve dess hjälte är beklagligt blek och ointressant.

Henning von Melsted har utgifvit *Passionsnoveller*. Melsted skrifer för de fullvuxna — det kanske icke är onyttigt att påpeka det, då man vänder sig till en stor publik som Idun. Han förutsätter hos läsaren en viss illusionslös kunnsighet om lifvet och är som konstnär ytterst ojämn. Bäst han förtjusar oss genom sin skarpa och säregna skildring eller roar genom något af sina förträffliga bon-mots, stöter han oss tillbaka genom en oväntad smaklöshet eller tråkar ut oss med ett par torra sidor, där intet lif spelar. Den senaste novellboken har många vackra partier, några obetydliga, ett par verkligt starka. För den som icke förut känner Melsted, är den emellertid ett passande tillfälle att stifta bekantskap.

Anna Wahlenberg ger ingenting nytt med sina *Hvardagshistorier*. De äro hvardagshistorier, hvardagligt berättade med förf:s gifna talang för denna genre, som gjort henne uppskattad i familjekretsarna. — *Sophie Elkan* har också en novellbok *Från Östan och Västan*, tämligen brokigt stoff, af hvilket det mesta är litterärt ganska obetydligt, om också underhållande. Jag hör ibland folk fråga mig efter passande "sommarelektyr" — antagligen menade, har jag tänkt mig, något som denna bok, och jag rekommenderar den härmed till dessa frågare.

Mera intresserar mig *Nils Wilhelm Lundh* med sin samling *Enslingen* jämte flere berättelser. Lundh är ingen stor artist, men han är ett stycke af en poet, icke djup eller vidtfamnande, men oförfalskad, intensiv i sin känsla, naiv inför naturen, som han älskar, och de säexistenser han helst sysslar med. De äro enstöringar eller vagabonder, cirkusfolk, löst folk. Det finns ingen samvetsgrann realism i skildringarna, Nils Wilhelm Lundh bryr sig icke om att kollationera dem med verkligheten. Han skrifer endast om det som intagit honom och så som det intagit honom. Om han riskerar att icke alltid få läsaren med sig, det generar honom ej — och man drar sig för att önska att det vore annorlunda, eftersom han är sig själf. Kanske skall han aldrig komma utöfver den litet fragmentariska konst han ger, brottstycken, stämningar, små naturmålningar, icke en stor artists, men en känslig personlighets. Och man får då nöja sig därmed; denna sista bok bekräftar intrycket.

Af *E. Norlind* har utkommit *Uppgörelse*, kamarspel i tre akter; en situation mellan tre människor, mannen, hustrun och kvinnan som mannen en gång älskade. Inga starka anslag, få repliker, som bita sig fast, men en ton af vackert allvar och vacker ärlighet, som göra att man kommer att minnas dessa ett sextio-tal små sidor, när man utan saknad glömt bort en hel del annat.

Barngarderoben är en svensk upplaga af den enda utlandet existerande tidningen i denna bransch och står i förbindelse med kontinentens förmästa barnkläders-affärer och erhåller från dem rikhaltiga mönster till allt hvad som hör en välförsedd barngarderob till. Tidningen är också tongivande på sitt område samt utgifves på flere språk och i kolossala upplagor.

Barngarderoben

Pris för helt år 3 kr., halft år 1:60 kr.
Lösnummer 30 öre.

Barngarderoben utkommer med ett rikhaltigt illustrerat nummer i mån., åtföljdt af en dubbelsidig mönsterbilaga med en mängd tillklippningsmönster. Den bör sålunda blifva af ofantligt värde för hvarje moder, helst som den därjämte lämnar henne en god hjälp med barnens sysselsättande, och gifver mer än tillräcklig ersättning för prenumerationspriset.

Genom herrgårdsgrindar och ödeled är en samling historier, anekdoter och folkklifsskildringar från ett femtiotal år tillbaka, samlade och utgifna i ett litet häfte utan anspråk af Gösta Geijer. Och så ha vi Erland Waller: Nybyggare. Georg Nordensvan: Silkeskaninen, en liten militäroman (Ljus Enkronas bibliotek); M. Goldschmidt: Korpen (dito). — Öfversättningar: Antonio Beltramelli: De röda. — Eliza Orzeszko: Gloria victis. — W. Meyer-Förster: Heidenstamm; Paul Urquhart: I egna garn, detektivroman.

Harald Hjärne: Svenskt och främmande. — Geografiska eröfringar, af Emil Svensén. — Grundvalen för sedernas metafysik af Immanuel Kant (öfv.). — Kultursystematik af Allen Vannérus. — Pedagogiken och dess studium af Axel Herrlin. — Sveriges kyrka af Nathan Söderblom. — Rätt tro, katolsk och protestantisk uppfattning af kristendomen.

Två diktsamlingar har jag tyvärr ej hunnit läsa; men särskildt Ola Hansson: På hemmets altare bör intressera. — Och Bertil Malmberg: Bränder, ett litet dikthäfte.

MARIKA CEDERSTRÖM.

*

Framtidens religion och framtidens kvinna af Anna Maria Roos. — Ett mångsidigt och rikt diktaretemperament äger förf. till denna bok, ett temperament rymmande skiftningar så många, att de kunde räcka till specialiteter åt väl ett halft dussin skriftställarinnor, och så olikartade, att de funnit uttryck i alster af så vidt skilda skaplynnen som dem hos "Fariseism i våra dagar" och hos visan om "Fyra små grisar". I ofvannämnda nya bok har "Fariseismens" förf. åter ordet. Arbetet, som efter sina två hufvudafdelningar bär namnet "Framtidens religion och framtidens kvinna" ger i en samling essayartade uppsatser en exposé i sammanträngd form af förf:s tankar öfver de af bokens titel antydda frågorna. Framställningen utmärkes trots idéernas djup och logiska skärpa af en enkel lättfattlighet, som ökar det intressanta arbetets värde.

"Framtidens religion" omfattar tvenne uppsatser: "Ellen Keys kritik af kristendomen" och "Det gudomliga Framåt." Den förra af dessa utgör väsentligen en polemik mot den nämnda förf:s angrepp mot kristendomen; den är hållen i en hofsam ton och utförd med logisk skärpa. Öfvervägande positivt till innehållet åter är den andra uppsatsen, i hvilken Anna Roos klargör hvad som för henne är det äkta och bärkraftiga i kristendomens väsen och antyder dess väntade framtidsutveckling. I sin helhet utgör denna del en sammanfattning jämte belysning från nya synpunkter af åsikter, som förf. uttalat i tidigare större arbeten, men här meddelar i den kortfattade uppsatsens tillgängligare form.

Den andra afdelningen, "Framtidens kvinna", synes först egentligen ej rätt höra samman med den föregående. I de tre första uppsatserna: "Ellen Key och 'allhärskaren Eros'", "Kvinnornas 'moraliska öfverlägsenhet'" och "Kvinnlig originalitet" behandlas kvinnopsykologiska problem. Polemiken mot Ellen Key vidgar sig till ett skärskådande af en del allmänt gängse föreställningar, hvilkas godtköpsvärde skoningslöst blottas med träffsäkra, ofta fint ironiskt tillspetsade utredningar. I den sistnämnda uppsatsen häfdar förf. med kraft kvinnans förmåga af själfständigt konstnärligt skapande, som man ännu ofta, särskildt på manligt håll, envisas att fränkänna henne. Nära till denna ansluta sig de följande uppsatserna. I "Okända diktarinnor" och "Sånger som förklingat" drar förf.

fram i ljuset några halft glömda minnen af kvinnlig diktning från forna tider, och likaså i "En renässansfurstinna". Denna senare gedigna och intresseväckande skildring utaf drottning Margaretas af Angoulême-Navarra lif och skaldskap är med sitt psykologiska djup och sin fängslande framställning samlingens pärla. Den är utförd med en intuitiv förståelse, bakom hvilken man anar den förunderliga och undrande glädje, som vaknar i en själ vid mötet med ett sinne af besläktad art.

Med "Kvinnlig konst och manlig kritik" samt den avslutande uppsatsen "Kvinnornas framryckande" fullständigas förf:s uttalanden i ämnet.

Egentligen är det gångna tiders och det närvarandes kvinnor, som behandlas i dessa essayer, men ur skildringarna växer fram en visserligen ännu sväfvande konturbild af framtidskvinnan, som skall lyckas fullt utveckla sina inneboende möjligheter och framte en högre och sannare kvinnlighet än den kufvade och förkrympta, som varit forna dagars ideal. Och det djupa inre samband förf. ser mellan de olikartade frågor hon behandlat framträder i den sista uppsatsen och får sin pregnanta formel i slutorden: "När framtidens religion eröfrar världen, då skall det till stor del blifva tack vare framtidens kvinna."

AIVVA UPPSTRÖM.

Familjeförsörjaren.

VERKLIGHETEN kan understundom vara sådan, att ett blott återgifvande af densamma i litteraturen, utan charging och utan reflexioner, af sig själf blir en tendenshistoria. Så är förhållandet med följande lilla interiör ur kontorslifvet.

KASSÖRSKAN, fröken Hallgren, sköt med en otålig rörelse undan böckerna, reste sig och gick fram till fönstret och såg ner på den trånga fabriksgården, där några af småpojkarne i fabriken stulo sig till ett par ögonblicks snöbollkastning. Det låg stora sotflagor på snön, fabriksväggen midt emot var svärtad af rök och den lilla bit af himlen, som syntes, hade en smutsgrå färg. I fjärran hördes maskinernas tunga gång, dof och hotande.

Fröken Hallgren vände tillbaka till sin plats och tände det elektriska ljusets alla lågor för att komma undan den trista gråvädersdagens. Hon arbetade icke — pennan formade sig icke till de vanliga sirliga siffrorna, utan drog meningslösa streck kors och tvärs öfver det lösa papperet.

Dörren till chefens privata kontor öppnades med något mindre försiktighet än vanligt, och den utträdande, fröken Lovén, sedan många år fabriken bokföreska, drog igen den efter sig med en respektvidrig liten smäll.

Hon gick med långsamma steg fram till kassörskan, stödde sig med båda händerna mot pulpetkanten och sade med en röst, som lät trött och bitter:

"Du fick rätt — det blef nej! Jag vore frestad gå med detsamma och lämna honom och hans böcker att sköta sig själfva. Han får aldrig någon, som gör mitt arbete — jag känner min kraft och min förmåga. Han skulle behöfva två för att ersätta mig."

Fröken Hallgren svarade icke, men mellan de allvarliga ögonen fördjupades vecket.

"Jag gjorde mitt bästa för att beveka honom," fortfor fröken Lovén, "jag sade honom att jag varit bokföreska i tjugu år och anställd här i sex år, att det kändes hårdt och

orättvist att sitta med en lön på två tusen kronor, när de yngre manliga kamraterna hafva tre tusen och däröfver. Du skulle sett hans förölämpade uppsyn! Två tusen åt en kvinna — det var ju en hel rikedom! Vore jag inte nöjd, kunde jag söka mig en annan plats. Han skulle helt säkert med lätthet få en annan kassörska för två tusen kronor. — Det var nästan andakt i hans stämman, när han nämnde det svindlande beloppet. — Om inte skulle platsen besättas med en manlig bokföreska. Af princip ville han undanhålla de bättre aflönade platserna åt männen såsom varande familjeförsörjare. Så böjde han stramt på hufvudet, och audiensen var slut."

"Du skulle ha förklarat för honom —"

Fröken Lovén skrattade kort och hårdt.

"Talat om, att jag behöfver samla för min ålderdom, och att jag brinner af åstundan att komma undan inackorderingsförbannelsen och skaffa mig ett eget hem? Nej, vet du, sådant säger man inte. Det är ju inte fråga om allmosor, utan om rätt —"

Rösten blef osäker och orden kommo stötvis. Så svängde hon sig om på klacken och gick hastigt ut ur rummet.

Fröken Hallgren arbetade. Det gick långsamt och trögt och hon gjorde fel. Så reste hon sig och gick raskt bort till dörren, som ledde till fabrikörens privata kontor. Efter ett ögonblicks tvekan öppnade hon dörren och steg in.

Fabrikör Samuelson såg upp från sitt arbete, lade pennan åt sidan och böjde lätt på det vackra hufvudet med de ädla, skarpt markerade dragen.

"Fröken vill?" sade han frågande.

Fröken Hallgren ryckte till, fattade sig och sade raskt:

"Fabrikören har förbjudit mig att lämna hr Blomgren något förskott. Han har emellertid begärt i dag igen — två hundra kronor. Det är en växel, som är förfallen —"

Blodet sköt upp i affärsmannens ansikte.

"Det är en oförfädderlig slarf, den där karen. Hvad är det han har?"

"Tre tusen."

"Det borde ju räcka för en sådan pojkspo-ling — tjugusex — tjugusju år och ogift."

"Det är åtminstone tillräckligt betalt," anmärkte fröken Hallgren torrt. "Hr Blomgren hör inte till dem, som arbeta ihjäl sig."

Fabrikören bet sig i läppen.

"Jag har ingenting att anmärka på hans arbete, men det måste bli reda i hans affärer — sådant här fördömdt slarf —"

Han tryckte på den i skrifbordet anbragta knappen till ringledningen och gaf den tillskyndande springpojken order om att hämta hr Blomgren.

En minut därefter infann sig hr Blomgren, andfädd af den för hans korpulens besvärande hastiga gången, bugade sig för chefen och kastade en misstänksam blick på kassörskan.

"Hr Blomgren" — fabrikörens stämman var skarp och frän — "mi vet, att jag icke tillåter personalen att taga upp förskott, men icke desto mindre har ni bedt fröken Hallgren härom."

Bokhållaren stod rak och stram framför principalen, det feta ansiktet glödde af vrede och de små ögonen stodo stela af ilska.

"Det är en växel —"

Fabrikören slog ut med handen.

"Det bryr jag mig inte om! Ni har tre tusen i lön, är en ung man och har endast er själf att försörja. — Det är en skam att sköta sig så illa."

Det ryckte våldsamt i Blomgrens ansikts-

Uppgif lifvidd (under armarne), midjevidd och kjollängd, erhåller Ni till Eder figur fullt tillförlitliga, moderna o. eleganta
Pappersmönster.

Erhållas omgående till nedanstående pris inom Sverige: Bluslif 40 öre, Kjolmönster utan släp 50 öre, Prinsessklädning 75 öre, Reformdräkt 75 öre, Barndräktmönster 50 öre, Kragmönster (Pellerin) 50 öre, Kappmönster 60 öre, Nationaldräktmönster 1 kr.

Expedieras portofritt inom Sverige om rekvisition åtföljd af likvid insändes till
Mästersamuelsgatan 43, Stockholm
Iduns Mönsterafd.

muskler, och öfver hans små talgiga ögon lade sig en fuktig dimma.

“Herr fabrikör,” sade han, och rösten lät hes och skroflig, “jag är inte ensam — jag har min gamla mor att försörja. Hon får hundra kronor i månaden — tolf hundra om året, och jag har endast aderton hundra för egen räkning.”

Det sträfva uttrycket vek ögonblickligen bort från fabrikörens ansikte, och det spårades en underström af sympati och aktning i rösten, då han sade:

“Jag hade ingen aning om, att ni var familjeförsörjare — detta förändrar helt och hållet saken. Det hedrar er mycket, att ni så rikligt sörjer för er gamla mor. — Fröken Hallgren, lämna det begärda förskottet — hädanefter får hr Blomgren kvittera efter tre tusen femhundra för år räknadt —”

Hr Blomgren bugade sig ut ur rummet, följde af fröken Hallgren.

“En sådan snål satan!” sade han halfhögt, när dörren fallit igen efter dem. “Fem hundra! Det var också något att komma med, när han hör, att gumman kostar mig tolf hundra.”

Fröken Hallgren fixerade med oförställd förvåning hans upphetsade, skimrande ansikte.

“Är det verkligen er åsikt, att ni försörjer er mor?”

Han skrattade ett lågt, elakt skratt.

“Hvem tusan gör det annars?”

“Hon själf!” svarade fröken Hallgren torrt.

“Så sant jag lefver och andas och vid min själs salighet, om inte gumman hvarenda månad får sina hundra riksdaler.”

“Ja, jag vet det. Ni lämnar henne dem som betalning för er inackordering. För de där hundra kronorna får ni husrum och mat, ni får era kläder tvättade och lagade — hvad tror ni det skulle kosta er, om ni inte hade er mor, utan måste vända er till främlingar?”

Hr Blomgren stirrade på henne med runda förvånade ögon.

“Det där begriper inte fröken. Det är ett faktum, att jag försörjer min mor — om hon inte hade mig, skulle hon hamna på fattighuset, det är bara det!”

INGA DAHL.

Känslomänniskor.

En återblick i lifvets tidbok af

Hanna Lundholm.

(Forts. fr. nr 21.)

FRIHERRINNAN, som stod i spetsen för den privata välgörenheten i staden, delade sitt intresse åt många håll — det räckte till också för sotarpojken, som fallit ned från borgmästarens takränna, vid hvilket tillfälle han påstod sig ha brutit af armen, hvarför han stolt gick omkring på gatorna med ett hängande hvitt bandage, fastän friherrinnan var öfvertygad om, att det endast var fråga om en vrickning. I annat fall hade den sluge pojken nog ställt om, att han fått en plats på den nya sjukstugan, där maten var så delikat och till på köpet ej kostade ett runestycke. Men om friherrinnan ansåg det vara sin skyldighet att hålla reda på nästans angelägenheter, så funnos där återigen andra, som i sin ordning höllo reda på hennes.

Den gamle brefbäraren studerade utanskrifterna på kaptenens och friherrinnans bref samt granskade noga poststämpel och försegling. Han visste, att de nätta, i trekant hopvikta bref, på hvilka adressen stod präntad med sirliga bokstäfver som i småflickornas förskrifter, kommo från den muntra fru v. Born, kaptenens och friherrinnans enda dotter. För dessa bref hade den äldre brefbäraren ett särskildt intresse. Fru v. Born skämtade alltid med gubben, när hon under somrarna var hemma på besök, och blef så förtjust, när han medförde åt henne ett af de där stora breven på groft papper. Och det var ju inte heller så underligt — de kommo från ingen mer och ingen mindre än hennes egen man, löjtnanten, som var på regementsmöte. Den lilla lungsiktiga ägarinnan af stadens enda, nödtorftigt

försedda broderiaffär, visste alltid i förväg, hvilken dag friherrinnan Westerlind anslagit för färden med Äolus till grannlandets huvudstad, där en ny peruk skulle inköpas för kaptenens räkning, och en modern hårklädsla för hennes egen. Den lilla lungsiktiga kunder afhandlade omständligt framför disken i det lilla oordentliga kyffe, som hedrades med benämningen butik — jungfru Edlas butik — den viktiga frågan, huruvida icke den ärligen återkommande sommarfesten hos Edborgs denna gång skulle blifva framskjuten till början af augusti. Denna fest brukade ju aldrig firas, förrän bigarräerna hängde fullmogna på jätteträdet i den berömda Edborgska fruktunden, och i år hade våren varit sen samt försommaren regnig och kall. Där uppräknades namn på dem, som brukade vara inbjudna till sommarfesten, och på dem, som endast finga tillträde till det stora notvarpet vid jultiden.

Fru Fält, som berömde sig af att hennes man invigde henne i alla detaljer af hans nya, i kolossal utveckling stadda affär, trodde sig äfven hafva i någon mån reda på utsikterna till vinst eller förlust för affärsföretaget inom andra branscher än den, hvilken hennes man valt att representera. Hon kunde berätta, när järnpriserna stego, och sätta detta i förbindelse med den stora järnbåten, som just byggdes på varfvet. Hon talade om den starka konkurrensen på alla områden, tills jungfru Edla, som gick och bar på en ständig fruktan för konkurrens, kände sig nedstämd och nervös, så mycket mera, som hon ej var i stånd att bland de trassliga garnhårfvorna på de omålade butikshyllorna leta ut en fullt lämplig schattering för rosorna i fru Fälts påbörjade divanmatta.

Dagen efter den, när Daniel Edborg återkommit hem, var trafiken liflig i den lilla butiken. Till och med friherrinnan Westerlind, född Silfverkrantz, gjorde sig ärende dit för att få höra nyheter af jungfru Edla under förevändning att utvälja guld- och stråparlor till den urtoffel, hvarmed hon tänkte öfverraska kaptenen på hans födelsedag. Men jungfru Edla hade ej annat att förtälja om den hemkomne än det som friherrinnan redan hört under förmiddagsvisiten hos fru Brita, från hvilken hon kom direkt.

Friherrinnan kände sig lifligt öfvertygad om, att den lilla lungsiktiga minne börjat försvagas genom missbruk af det starka luktsaltet. Det skulle bevars vara af god verkan för jungfru Edlas kroniska katarr, och luktdosan låg verkligen alltid framme på fönsterbordet vid sidan om broderbågen och den nedfläckade lämbiblioteksromanen. Det var hög tid, sade friherrinnan till sig själf, att staden fick sig en ny, tidsenlig broderiaffär, hvarigenom mången ångbåtstur till grannlandets huvudstad blefve inbesparad.

Friherrinnan hade för tillfället en till åren kommen hjälpredda i hushållet, som ådragit sig en svår reumatism under arbetet i den dragiga bakstugan. Den lilla lungsiktiga hade redan länge nog lefvat på sin lungsiktighet — det kunde nu vara på tiden, att friherrinnans hjälpredda i hushållet började lefva på sin reumatism.

IV.

När Lorenz Edborg efter sin fars död öfvertog ledningen af det arbete, som hans förfäder påbörjat och utvecklat till ett affärsföretag af rang, hade han en låg tid pinats af den tanken, att han ej, hur han än ansträngde sig, skulle kunna hålla den industri, hvilken han var satt att representera, uppe på den höga nivå, som konkurrensen med utlandet kräfde. Där erfordrades ständiga och allt större pekuniära tillskott för tillämpningen af nya arbetsmetoder, för planläggande och utförande af nya konstruktioner. Lorenz Edborgs far hade ju, som det troddes på fru Britas egen tillskyndelse, förordnat, att den arfslott, som tillföll hans andra hustru, ej skulle få innestå som fordran i varfvet och verkstäderna, utan fullständigt utgå i penningar eller fastigheter. På detta sätt hade huset vid “Storgatan” tillfallit fru Brita samt dessutom en för denna tid anseelig penningssumma, hvilken nog varit välbeförlig som rörelse- och driftkapital. Denna bekymmersamma tid hade afsatt djupa märken hos Lorenz Edborg. Hans här grånade starkt, fastän han ännu var jämförelsevis ung, och ett hjärtfel, hvaraf han sedan ungdomen lidit, förvärrades märkbart, enligt utsago af skickliga läkare i huvudstaden.

“Om ni blott skonar er, så kan ni lefva, tills ni blir hundra år,” hade en af dessa läkare sagt för att uppmuntra honom och på samma gång mana honom till mera försiktighet, men Lorenz Edborg kunde ej tänka på att skona sig, när det gällde att drifva fram eller åtminstone hålla uppe det verk, hvars ledning blifvit hans arfslott. Han skonade sig i stället, utan att han själf närmare reflekterade däröfver, på annat sätt. Sin son lämnade han en frihet, som kunde hafva blifvit farlig för denne; om han ej som motvikt under ett par af skoltidens sista år ägt att tillgå sällskapet af en ung, tillfälligtvis vid läroverket anställd lärare, som kom att hysa ett varmt intresse för Daniel Edborg. Denne unge man med en svärmares själ be-

mödade sig om att hos sin lärjunge utveckla den nobless i karaktären, som föreföll vara gossen i viss mån medfödd, och vinnlade sig om att leda på rätt spår den skönhetslängtan, som hos honom tycktes vara grundad på instinkt. Det betydde därför ej så mycket, att Lorenz Edborg icke fann tid att uppfostra sin son eller rättare, att ägna så mycken tid däråt, som han själf skulle hafva önskat.

“Allt beror på med hvad slags ögon man ser sig om i lifvet. Somliga se och upptäcka öfverallt det goda, andra motsatsen,” brukade den unge läraren säga. Daniel mottog ett så djupt intryck af den vackra spartanska bönen: “Gif oss det goda och därtill det sköna, och skänk oss kraft till att tåla orättfärdighet,” att denna bön, utan att han själf därom ägde ett klart medvetande, blef för honom det ledmotiv, omkring hvilket han byggde upp åt sig ett system, grundadt på den mest ideella lifssyn, hvilket han sedan sökte omsätta i tanke och handling. Hans högt uppdrifna känslighet reagerade alltid så starkt vid beröring med det lumpna och simpla, att han omedvetet skolade sig själf till att stryka detta bort ur sin själs synvidd, och den subjektiva måttstock, som han vande sig att lägga på lifvet och dess alla skiftande företeelser, gjorde att han alltid därur fick fram någonting godt — någonting af det, som han själf önskade ja, ovillkorligen måste hafva fram.

Lorenz Edborg tycktes falla ihop sedan Daniel kommit hem för att intaga sin plats vid den nya pulpeten på kontoret. Chefen för det stora affärsföretaget hade så ofta känt sig tryckt under bördan af ett ansvar, som blifvit honom för tungt, att han nu kastade bördan ifrån sig och det kändes, som om han aldrig skulle orka lägga den tillbaka på sina trötta skuldror. Mest satt han i sin hvilstol i trädgårdssalen, där Ceres och Hebe nu voro uppställda i lämplig belysning på ömse sidor om det stora gafvelfönstret. All den skönhetsdyrkan, hvaraf han var mäktig, samlade sig till en gränslös beundran för de båda konstverken. Med smekande glans följde hans öga den fina linjen i Hebes nacke och rygg, där hon lätt framåtböjd skänkte nektarn — gudadrycken, som för Lorenz Edborg blef en symbol af den lifsnjutning, hvilken han varit dömd att försaka. Han tröttnade ej att se Ceres sträcka sig mot höjden med kranen i sina uppflyttade händer — kranen af mogna svällande ax, hvilken hon i jubel öfver gifvandets lycka stod i beredskap att slunga ifrån sig.

“Ser du, huru de skimra?” sade fadern till Daniel en dag, när denne kom in till eftermiddagskaffet. Solen, som sökte sig väg genom gafvelfönstret, kom den hvita gipsen att glänsa som nyfallen snö.

Daniel försökte med all flit sätta sig in i de detaljer, som rörde varfvet och verkstädernas skötsel.

“Du kan lita på Borgman,” hade Lorenz Edborg sagt den dagen, när han ändtligen fick kasta ifrån sig den tyngande bördan. Men detta gällde huvudsakligen räkenskaperna. Den unge, oerfarne chefen talade med verkställare och arbetsförmän om de nya sinnrika maskiner, hvilka han haft tillfälle studera under sin vistelse i utlandet. Men dessa trotjänare, som mest voro äldre stigna män, menade, att för sin del trodde de “herr Daniel” — af gammal vana fortforo de att använda detta mera förtroliga tilltalsord — vara bäst betjänt med, att allt i det närmaste fick fortgå på samma sätt som förut. De hade redan blifvit tvungna att vänja sig vid en mängd nya anordningar. De konstiga maskinerna gjorde en del af den gamla arbetarestammen öfverflödig, på samma gång som nya arbetare erfordrades, hvilka förstodo sig på skötseln af de nyanskaffade maskinerna. Likväl hade ingen enda af den gamla arbetarestammen blifvit afskedad, fastän mången hade för litet att göra och började att blifva lat.

“Då afknappa vi på arbetstiden,” sade Daniel.

“Och afskeda ett par dusin af de yngsta arbetarna, de som ännu ej bildat familj,” afbröt honom en ung utländsk ingenjör, som nyligen blifvit engagerad. Då råkade emellertid den eljes behärskade Daniel Edborg i eld och lågor.

“Det är endast ingenjörens okunnighet om förhållandet mellan oss och våra arbetare, som kan ursäktas ett sådant förslag,” svarade han i hetsig ton.

“Men maskinen, hur blir det med den nya maskinen?” framkastade ingenjören, som var framstegsman, i motsats till de gamla, hvilka höllo på sitt.

“Maskinen beställes med det snaraste,” gaf Daniel till svar, ty hans sympati tillhörde i själva verket framstegsmannen och de metoder denne önskade tillämpa vid skötseln af varfvet och verkstäderna.

“Vi äga tillräcklig bärkraft för att följa med vår tid, utan att behöfva begå orättfärdighet mot någon enda, som är beroende af oss,” fortfor Daniel efter en kort paus.

Den nya maskinen beställdes, och arbetarna finga med bibehållande af samma aflöning en timmes afdrag på arbetstiden äfven af den anledning, att brådskan på varfvet detta år ej var så stor som vanligt.

I grannstaden hade nämligen bildats ett aktiebolag med uppgift att anlägga ett nytt skeppsvarf därstädes, och ett rykte kom ut, att en större beställning, på hvilken Edborgska skeppsvarfvet räknat, i stället genom

**TVÄTT-EXTRAKT
SOLIDAR**

En fin oljemålad dörr fordrar omsorgsfullaste behandling för att förblifva glänsande men blir som ny, ifall den behandlas med Solidar enligt bruksanvisningen för tvättning af oljemålade dörrar och väggar. Läs noga igenom de extra bruksanvisningarne. Försäljes öfverallt å 16 öre paketet och i parti af FERD. MÜLHENS, Filial i Sundbyberg. R. T. Sthlm 4711. A. T. Sthlm 4711.

redan upprättadt kontrakt var tillförsäkrad det nya bolaget.

Samtidigt höjdes priserna på byggnadsmaterial, särskildt på järn, hvarigenom affären gick miste om den väntade vinsten på en järnbåt, å hvilken kontrakt var undertecknad före prisstegringen.

Det gjorde Daniel Edborg nedstämd, att redan hans första steg på affärsbanan skulle bereda honom en missräkning — han kände det emellertid ej som ett allvarligt bekymmer. Hvad som ena gången förlorades, kunde tagas igen nästa gång. Fadern sväfvade emellertid i okunnighet om denna misslyckade spekulation af den anledningen, att han numera aldrig gjorde några frågor. Detta var en stor tröst för Daniel.

En dag under kontorstiden anmäldes grosshandlar Suneson. Daniel sköt artigt fram en stol och frågade, hvarmed han kunde stå till tjänst.

”Jag kommer,” sade Suneson, ”som representant för ett par af våra förnämsta järnbruk. Att få träda i affärsförbindelse med er skulle jag räkna som en stor heder.”

Borgman, som äfven var närvarande, kastade en forskande blick på Suneson.

”Hvad går det åt mannen?” tänkte den gamle bokhållaren. ”Han brukar eljes inte på detta sätt välja sina ord.”

Daniel Edborg fick emellertid, tack vare Sunesons städa uppträdande, ett godt intryck af detta första sammanträffande.

Suneson bjöd ut en lika god vara till ett lägre pris än det järnbruk, hvarifrån det Edborgska skeppsvarfvet under en lång följd af år tagit allt sitt material.

”Man löser ej så lätt gamla förbindelser,” sade Daniel Edborg betänksamt, ”men å andra sidan —

”Är man sig själf närmast,” avslutade Suneson med ett leende, som han försökte göra förbindligt.

”Jag skall tänka på saken,” sade Daniel, när Suneson reste sig för att taga afsked. Den senare förstod, att här fick han gå försiktigt till väga, om han ville vinna någonting.

Det dröjde emellertid ej länge, förrän uppgörelse var träffad om en större leverans af järn till varfvet genom Sunesons förmedling.

Daniel gladdede sig på förhand åt den ekonomiska vinst, som utan tvifvel blefve en följd af de nyknutna affärsförbindelserna. — Han tyckte sig nu hafva ärligt gjort sig förtjänt af några vederkvickelsedagar och reste därför öfver till grannlandets hufvudstad för att sammanträffa med Hammer, som kommit hem i anledning af en familjeangelägenhet.

Hammer och Daniel hade båda stor glädje af detta korta återseende. De besökte tillsammans en konstutställning, där Daniel gjorde ett inköp, samt ett par privata konstsamlingar, som stodo högt i rop, och till hvilka det föll sig lätt för Hammer att skaffa dem båda tillträde. De åto frukost i kaféet vid det gamla jakt-slottet, som låg i hjärtat af den vackra bokskogen, och de vandrade hem längs strandvägen vid Sundet, hvilket här var ansenligt bredare än vid Daniels födelsestad. Luften var genomskinligt klar, en liten ångbåt med röd och hvit flagga vid akterstävven lämnade efter sig en mörk fåra i vattnet och på himlen ett rökmoln, som böjdes lätt åt sidan af det svaga luftdraget, när båten sköt fart. Därutifrån nådde sorlet af glada röster de båda vännerna, hvilka satt sig att hvila på ett par stora stenar, som sköto upp ur den hvita sanden.

Hammer gjorde med nanden en rörelse mot hafvet och mot skogen, hvilken låg som ett taggigt band på andra sidan om en inskärning i kusten.

”Hvarför,” sade han, ”reser man till södern och förser sig på hafvets djupblåa indigo och cypressernas mörka pelarrader? När man kommer hem igen, känner man, att hjärtat hela tiden varit kvar hos ägodelarna häruppe — hos bokskogens friska svalka och hos slätens af en mild sol bestrålade vidder — slätten, genomdragen af vägnarnas gråa bandverk, hvaremellan gårdar och lundar ligga kringströdda i oberäknelig oregelbundenhet som stjärnorna på himlahvalfvet.”

Daniel lyssnade uppmärksamt till sin väns ord.

”Jag målade i går,” fortfor Hammer, ”en studie — endast himmel och haf i grönt, blått och silfverhvitt. Jag tänker skänka den som vängåfva åt dig, Daniel. Du letade alltid fram så mycket, som gjorde mig glad, ur mina cypress- och myrtenlundar,” fortfor han lika som urskuldande sig själf för den gåfva han erbjöd Daniel Edborg. Denne tackade med en värme, öfver hvilken Hammer kände sig förlägen. Han reste sig därför hastigt för att återtaga den för en kort stund afbrutna vandrigen mot staden.

På kvällen voro de i cirkus, där en ung skolryttarinna, mademoiselle Angélique, berömd såväl för sin skicklighet som för sin stora skönhet, uppträdde i sina bravurnummer. När Hammer observerade den estetiska njutning, som uppenbarelsen af denna unga skönhet väckte hos Daniel, böjde han sig ned mot denne och sade skrattande:

”Sannerligen, önskar jag inte, att jag vore någon sagans trollkarl, så att jag kunde förvandla den vackra ryttarinnan därinne på arenan i marmor och skänka dig det sköna konstverket som vängåfva. I motsats till Pygmalion skulle du säkert nöja dig med att falla ner i andäktigt tillbedjan.”

Fram på hösten dog Lorenz Edborg. Han blef funnen död i sin gungstol i trädgårdssalen en eftermiddag, när en mild bris från Sundet sakta fläktade i gardinerna vid det öppna gafvelfönstret och gaf skenverkan af lif och rörelse åt Ceres, så att det föreföll, som om kransen skälfdde i hennes upplyftade händer. Läkaren konstaterade, att han slumrat in, utan medvetande om den kvalfulla slitning, som åtföljer skilsmässan mellan själ och kropp.

Hela staden följde Lorenz Edborg till grafven. Man flaggade på half stång, och granris, blandadt med höstens blommor, dalier och astrar, hade blifvit utströdt på de gator, som liktagat hade att passera. Kransar och buketter blefvo räknade, och af kvinnorna gjordes Daniel Edborg till föremål för en nyfiken uppmärksamhet, i akt och mening att efter de iakttagelser, man trodde sig göra, uppmäta graden af den tillgifvenhet, han hyst för sin far.

Prosten förrättade jordfästningen i stadens gamla kyrka och borgmästaren talade afskedsord vid grafven. Under en hel vecka var Lorenz Edborgs död och begrafning samtalsämnet bland besökare af kafferep, klubbar och boddiskar. Där talades om allt möjligt, som rödde släkten, varfvet och verkstäderna — där talades såväl om händelser från den dödes som från hans fars tid. Den lilla lungsjuktiga jungfru Edla hade många kunder under dessa dagar. Hon berättade för hvem som ville höra på, att hon varit i kyrkan som åskådare, när den dödes far vigdes vid fru Brita. När vigseln var förbi och brudgom och brud öfver de från kyrkdörren utbredda kostbara mattorna gingo fram till tackvagnen, hade en gammal man, en främling, i beklagande ton sagt om bruden: ”Så ung, så ung!”

(Forts.)

Dora Keplinger.

Frieda Hempel.

TVÅ TYSKA dramatiska sångerskor, på en gång uppträdande här i Stockholm och båda förstklassiga artister, den ena på operans, den andra på operettens område — se där teaternytt af senaste dato.

Sverige åt svenskarne! ropa emellertid våra förbittrade konsnationalister, som äro anhängare af den kinesiska muren. Inga främmande gästspel — bort det! Men de glömma att svenskarne på en hel del håll inte längre vilja ha Sverige och Sverige inte svenskarne.

Parôle d'honneur, om det ej förhåller sig så! Det bekräftas ju dagligen. Man lägger med cyniskt lugn armarne i kors, hela klass-skalan igenom, och säger med denna svenska uppriktighet, som aldrig gör sig krautigare gällande än då man är inne på galna vägar: Du mitt s. k. land, jag vill äta af dina frukter, men jag har inte lust att lägga två strån i kors för att frambringa dem. Det får du göra själf. Och landet svarar: Du intresserar mig inte, du kan gå bort ur min åsyn. Jag vill söka min hjälp hos främlingar.

Äfven inom teatervärlden är det ej fritt att samma upplösning-anda söker taga sig ton. Primadonnan fru X hotar att strejka, om hon ej får sitt gage ökad med 10 proc. pr drill, den ej fullfärdiga primadonnan fröken Y., som gått ledig hela terminen, vill ej spela. då hon ändtligen erhåller en roll, såvida hon ej får sig

tillförsäkrade aftonpengar, och publiken önskar höra en annan primadonna i de gamla stamoperorna, än fru Z., som man tröttnat på. Af dessa skäl eftertelegraferas främlingarna, och då de komma, går en frisk fläkt genom den kvafva teaterluften. Det är ej nationellt att man tillgriper dessa utvägar, men det är klokt, och fastän egentligen icke en svensk egenskap, framkallar klokheten i alla händelser de mindre klokas respekt.

Fröken Frieda Hempel från Berlineroperan har skänkt oss fyra glansfulla operaafntar med sina uppträdanden i ”Den vilseförda”, ”Trollflöjten”, ”Muntra fruarna” och ”Rigoletto”. Hennes friska, stora sopran och fulländade sångkonst, där alla föredragets nyanser af forte, mezza voce och susande pianissimo gåfvos med aldrig svikande fulländning, skänkte ny fägring åt de nötta operapartierna. Äfven hennes dramatiska talang höjde sig öfver det vanliga måttet.

På Oscarsteatern har fru Dora Keplinger från Wien hållt ny drufva på de gamla lärlarne dels som kammarjungfru Adèle i ”Läderlappen”, och dels som ”Glada änkan”. I båda dessa uppgifter utvecklade hon ett glittrande humör och en ypperlig skådespelarkonst, hvar till kom att hon verkligen kunde sjunga, något som våra härvarande operettprimadonnor inte äro så värt hemmastadda i. Som greve Danilo fick publiken återse hr Barcklind — och att det blef glädje, det behöfver ju ej sägas. Hundratusen svenska flickhjärtan klappa alltjämt för Café Maxims eleganta stamkund, som stiger i värde i kvinnornas ögon ju flere älskarinnor han består sig med.

Någon ny dramatik af betydighet ha dessa senaste veckor ej haft att bjuda. En härstädes fullkomligt obekant österrikisk författare Raoul Auernheimer blef för några kvällar sedan introducerad å Dramatiska teatern med ett lustspel ”Den stora lidelsen”, som ej var allt för vare sig kvickt eller dramatiskt. Det innehöll många och långa resonemang om kärlekens väsen, resonemang, som röjde den habile journalistenkäsören. Men det är ej tillfyllest för ett teaterstycke. Scenen är nämligen ingen tidningsspalt, äfven om tidningsspalten många gånger är jämförlig med en dramatisk scen.

Det spel, som bestods stycket, var med undantag af hr Palmes rätt humoristiske affärsman och fröken M. Torssells friska flicktyp ej heller ägnadt att dölja bristerna och ge förtjänsterna ökad volym.

Slutligen är att anteckna Svenska folkteaterns i Hälsingfors gästspel å Östermalmsteatern. Programmet: ”Stockflötarna”, ett folklustspel af Teuva Pakkala, är en i breda, robusta drag gjord folklifsskildring, där en ung stockflötare älskar och vinner till hustru en rask bondtös, i det han slår en rival ur brädet.

Pjäsen utfördes med kläm och lif, och om man skulle önska mera konstnärlig slipning öfver det hela, så tystades denna önskan snart ned inför omedelbarheten och friskheten i framställningen.

*

Efterskörden på musiklifvets område är nu i den begynnande sommaren helt obetydlig. Våra musikinstitut — Sigrid Carlheim-Gyllenskölds och Richard Anderssons — ha haft sina sedvanliga uppvisningar med i det väsentliga goda resultat. Vidare har Norrlands nation haft en lyckad konsert i Gustaf Vasakyrkan och hr Anton Wahlberg en dito i Maria kyrka, med biträde af olika musikaliska krafter. Sedan var det ingenting mera.

ARIEL.

Omtyckt nyhet från A-B. LINGON GÖTEBORG

TORS DAG. Frukost: Smörgåsbord; omelett med fiskstufning (rester från onsdag); mjölk; kaffe eller te.

RECEPT: Soppa à la Bismark (f. 6 pers.). 2 lit. stark, klar buljong (3 kg. märkepipa eller hals, 3 msk. smör, 1 msk. salt, 4 lit. vatten, 1 morot, 1/2 selleri, 1 purjolök, 5 persiljestjälkar; 1 1/2 msk. potatismjöl, kajenpeppar, sherry eller madeira efter smak, 250 gr. konserverad sparris, frikadeller af kalffärs.

KÖKSALMANACK

Redigerad af ELISABETH ÖSTMAN Inneh. af Elisabeth Östmans Husmoderskurs i Stockholm.

FÖRSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 7-13 JUNI 1908.

SÖNDAG. (Pingsdagen.) Frukost: Smörgåsbord; chateaubriand med brynt potatis; mjölk; kaffe eller te med gräddvårflor.

MÅNDAG. (Annandag Pingst.) Frukost: Smörgåsbord; laxmånad (rester från söndag); mjölk; kaffe eller te med gifflar.

TISDAG. Frukost: Smörgåsbord; hafregrynsgrot med mjölk; sill; smör; kaffe eller te.

ONSDAG. Frukost: Smörgåsbord; kall kalfsadel (rester från måndag) med varm säs och potatisbullar; mjölk; kaffe eller te.

VÅRGÅRDA (Kungl. Hofleverantör) HAFREGRYN • HAFREMJÖL Vid beredningen bortslipas icke - såsom ofta sker för att gifva grynen hvitare färg - den gulaktiga, näringsrika proteinhinnan.

resten af saltet. Spadet skummas noga, då det kokar upp. Fisken får därefter sakta koka, tills fenorna lossna lätt, eller omkr. 40 min.

Stekta kycklingar (f. 6 pers.). 3 kycklingar, 3 msk. smör (60 gr.), 2 tsk. salt, 1/2 lit. buljong.

Beredning: Kycklingarna plockas, svedes noga, och vingor och ben huggas af. De tvättas därefter väl rena med mjuk borste och ljumt såpvatten samt sköljas.

Glassbomb (f. 6 pers.). 2 hg. toppsocker, 2 del. vatten, 1/2 tsk. citröspulver, 8 äggulor, 8 del. tjock grädd.

smält, kokas det till en klar lag, som smaksättes med citröspulver. Aggulorna vispas väl, den heta sockerlagen tillsättes under kraftig vispning, hvar efter krämen under fortsatt vispning får sjuda öfver elden.

Bruna mandelspån (f. 12 pers.). 2 hg. sötmandel, 6 bittermandlar, 2 ägg, 2 hg. strösocker, 6 äggvitor.

Hachékotletter (f. 6 pers.). 2 rödlökar, 1 msk. smör, 1 lit. kokt, malet kött, 1/2 lit. kokt malen potatis, 2 del. köttspad eller mjölk, 1 del. franskt vin, salt, hvitpeppar, 4 msk. smör (80 gr.).

Beredning: Löken skalas och förvälles i saltadt vatten omkr. 5 min., får afrinna och hackas fint samt brynes i smöret jämte köttet och potatisen, hvarefter köttspadet, vinet och kryddorna tillsätts.

Soppa med makaroner (f. 6 pers.). 2 kg. köttben, 6 msk. flottyr, 5 lit. vatten, 3 msk. salt, hvitpeppar, 1 morot, 1 palsternacka, 1/2 selleri, 5 persiljestjälkar, 1 msk. smör (20 gr.), 1/2 msk. mjöl, 2 msk. stjärnmakaroni, 2 msk. rivnen parmesanost.

Beredning: Köttbenen sköljas väl i kallt vatten och klappas in i en kött-handduk. Flottyrn upphettas i en tackjärnsanna, tills den blir rykande

SOLO-KÄFFE från A-B. Malmö Kaffekompani. H. M. Konungens Hofleverantör. Magnetiskt förädladt enligt svenska patentet n:o 20016 är det bästa, renaste och drygaste JAVA-KÄFFE som finnes i marknaden och säljes i femton olika Javablandningar i rikets förnämsta Kaffe- och Speceriefärfärer.

het. Köttbenen brynas däri och nedläggas i buljongskitteln och det kalla vattnet samt saltet tillsätts. Kitteln sättes öfver elden och när spadet kokar skummas det väl, hvar på hvitpeppar, de ansade rotsakerna och persiljeknippan läggas och det hela får koka med tätt slutet lock omkr. 5 tim.

Mannagrynspudding (f. 6 pers.). 150 gr. mannagryn, 1 1/2 lit. oskummad mjölk, 3 msk. kallt smör (60 gr.), 1/2 tsk. salt, 3 msk. strösocker, 10 sötmandlar, 10 bittermandlar, 1 kpk. vanliga russin, 3 ägg.

Beredning: Grynen läggs i en sässil och spolas väl med kallt vatten. De påsättas i den kokande mjölken och få koka under röring till en tjock gröt, som upphälles. Det kalla smöret tillsättes genast jämte saltet, sockret, den skallade och rifna mandeln samt de förvällda och urkärnade russinen.

Beredning: Köttbenen sköljas väl i kallt vatten och klappas in i en kött-handduk. Flottyrn upphettas i en tackjärnsanna, tills den blir rykande

ANNONSER skola vara inlämnade till Expeditionen senast fredag för att kunna införas i följande veckas nummer.

LEDIGA PLATSER

Vid Sölvesborgs 5-klassiga samskola är för instundande läsår två lärarinneplatser lediga, en i språk i kl. 1-3 och historia i 4-5, en i matematik och naturlära i alla klasser.

VID Simrishamns Samskola är en lärarinneplats ledig vid höstterminens början. Undervisningsämnen: geografi, naturvetenskap och matematik.

I anledning af Kungälf samskolas utvidgning till femklassig, sökes en lärarinna i franska, matematik och naturvetenskapliga ämnen från instundande höstterminens början.

ELEMENTARBILDAD flicka får plats i god familj i Norrland, att läsa med 14-årig dotter, för en månad (15 juli -15 aug.) Svar med lönepretentioner och helst foto. till fru Elsa Berg, Kilafors p. r.

LÄRARINNA, helst troende, önskas under sommarferien i en skollärarfamilj i Skåne, att underv. några tim, om dagen i musik, tyska o. handarb. Svar med lönepret. till »Skåninge», Iduns exp. f. v. b.

FRISK, anspråkslös flicka, som är villig vara husmoder behjälplig i skötandet af ett mindre hem, erhåller plats nu genast. Hjälp med gröfre sysslor. Lön: 20 kr. i månaden. Svar: »S. E. S.», Iduns exp., Stockholm.

MOT fritt vivre önskas genast en bättre, huslig och anspråkslös flicka (ej under 20 år), kunnig i sömnad samt villig att biträda i skötelsen af 2-ne barn, i enkelt, vänligt hem på landet. Svar till »Familjemedlem», Tofverum p. r.

MALMBERGETS samskola. 2 lärarinneplatser skola tillsättas: en med undervisningsskyldighet (realskolans kurs) i matematik och naturlära; lön 1,400 - med fysik 1,500; en med undervisningsskyldighet (realskolans kurs) i svenska och geografi; lön 1,300 à 1,400 beroende på kompetens.

Å Örnköldsviks lasarett

erhålla två afdelningsköterskor anställning den 1 instundande augusti mot årlig lön för hvar och en af 400 kr jämte allt fritt. Ansökningar, åtföljda af prästbevis och läkarebetyg samt kompetenshandlingar, insändas före 1 instundande juli till lasarettsläkaren i Örnköldsvik.

PLATS finnes nu genast för ett medelålders bättre fruntimmer, kunnigt i enklare matlagning, att förestå ugnherres hushåll på landet. Svar till »Landthushåll», Eds Bruk.

BILDAD, anspråkslös flicka, som kan åtaga sig att tillsammans med husmoder utan jungfru sköta mindre hem och hålla god plats med reel lön. Sökande behandlas som medlem af familjen. Referenser fordras. Uppgif löneanspråk och sänd fotografi och utförliga upplysningar till »Genast», Iduns exp.

Hos läkare finnes plats för bildad husföreståndarinna, som är villig biträda vid motagn. o. m. skrifning. Svar m. uppge om lönepret., betyg o. fotografi till »Läkare», Iduns exp.

PALITTLIG, barnkär flicka eller äldre person, som kan sköta småbarn, får plats i början af hösten för att hjälpa husmodern hufvudsakligen med skötsel af barnen, det äldsta då 2 1/2 år. Svar jämte rekom. eller ref. till docent Ekman, Uppsala.

BÄTTRE, anspråkslös flicka, ordentlig, kunnig i enkel sömnad samt villig deltaga i förekommande göromål, erhåller plats genast. Svar jämte ålder och löneanspråk till »Maj 1908», Göteborg 5.

ENKEL flicka, af respektabla föräldrar får i sept. plats hos svensk familj i Christiania. Företrädesvis skall hon hafva tillsyn öfver en fem års gosse (enda barnet) och därjämte vara behjälplig med städning, sömnad o. d. Kunnighet i enklare sömnad fordras. Anses icke som medlem af fam. Lön 20 kr. pr mån. och fri resa. Utförligt svar märkt »Christiania» med foto., som returneras, sändes till Iduns exp.

TROENDE flicka får god plats i juli som hjälp och sällskap åt ensamt fruntimmer. Porträtt, rek. Svar märkt »Glad och vänlig», Loholm p. r.

Sjuksköterskeplatsen

i Skeninge stad och Allhelgona socken är ledig att tillträdas den 1 nästk. juli. Lön kontant 600 kr. Ansökningshandlingar insändas före 15 juni till stadsläkaren i Skeninge.

EN ung stadgad flicka, kunnig i matlagning och inomhus förefallande göromål, erhåller plats i aug. på landt-egendom i liten familj. Godt hem men inga nöjen. Svar med betyg och foto. till »Småland 150», under adress S. Gumælli Annonbyrå, Stockholm f. v. b.

Äldre välsituerad familj, 2 pers., önskar i sitt välordnade hem som vän o. familjemedl., bildad, frisk flicka, van vid husl. arbete, att ensam utföra alla sysslor utom tvätt o. skurning. God lön. Foto., rek. o. utförl. uppl. under adr. »Sommaren 1908», Lindbergs Allm. Tidningskontor, Uppsala.

Vid Skaraborgs och Elfsborgs läns anstalt för sinnslösa finnes plats ledig för 2-ne lärarinnor vid höstterminens början den 1 sept. Lön 3 à 400 kr., beroende på kompetens. Ansökan, jämte betyg och rek., torde insändas till föreståndarinnan, Johannesberg, Mariestad.

Vid Sölvesborgs femklassiga Samskola

är för inst. läsår en lärarinneplats ledig. Undervisningsskyldighet hufvudsakl. i språk och historia. Statsskolans undervisningsplan. Lön 1,200 kr. Fullt kompetenta sökande äga att före den 15 juni 1908 insända sina af läkarebetyg och öfriga erforderliga handlingar åtföljda till skolans styrelse ställda ansökn. till ordföranden Borgmästaren Ph. Humbla.

Underförestånderske-befattningen

vid Stockholms stads allmänna försörjningsinrättningens sjukhusök är ledig att tillträda den 1 nästkommande juli. Ansökningar, ställda till inrättningens styrelse och åtföljda af läkare- och frejbetyg, samt intyg om kompetens, emottages till den 10 juni 1908 kl. 12 på dagen af inrättningens systemman, som meddelar närmare upplysningar.

HUSHÅLLERSKA, ordentlig, duglig och kunnig uti matlagning, kompetent att sköta ett ungarbarnshem på landet, erhåller plats nu genast. Svar till »R.», Moholm.

För barnens hud är det ytterst nödvändigt att den mildaste och finaste tvål användes

“Hylins öfverfettade Barntvål”

besitter dessa egenskaper, och den har därigenom blifvit oundgänglig för barnkammaren.

Hylin & Co. Fabr. Aktiebolag, Kungl. Hofleverantör, Stockholm.

Lärarinnebefattningen

i huslig ekonomi vid Landskrona Elementarläroverk för flickor är från och med inst. hösttermin ledig och sökes hos skolans styrelse snarast möjligt. Den årliga lönen, beräknad efter minst 2, högst 4 dagars undervisning i veckan, utgör 200 kr. pr undervisningsdag. Landskrona den 27 maj 1908. Styrelsen.

En anspråkslös,

med jämnt och gladt lynne utrustad, 25-30-årig fröken, fullt kvalificerad att undervisa en 8-årig flicka i vanliga skolämnen och musik samt villig att deltaga i lättare husliga sysslor, erhåller anställning i början af inst. aug. månads hos disponensfamilj i Vesterbotten. Svar med fotografi m. m. under adress »Lärarinna», Sundsvallspostens exp., Sundsvall.

Vid Västerorrlands läns

sinnslösanstalt i Sollefteå blir plats ledig för en lärarinna den 1 nästk. sept. Sökande bör ha aflagt minst småskolelärarinneexamen och kunna undervisa i väfnad och öfriga kvinnliga handarbeten. Lön: fritt vivre och 3 à 400 kr., beroende på sökandens kompetens. Ansökan jämte kunningsp., präst- och läkarebetyg insändes före den 1 inst. juli till styrelsen för nämnda anstalt.

PLATSSÖKANDE

PLATS att sköta hushållet för en eller tvåne damer eller för äldre herre och fru önskas af bildad flicka. Svar till »Husligt intresserad», Iduns exp., Sthlm.

2:NE unga lärarinnor önska under ferierna plats att mot fritt vivre deltaga i husliga sysslor. Vilja anses som familjemedlemmar. Svar till »Martha», Svanesund.

Junge deutsche Dame die das Lehrerinneexamen bestanden hat, in Paris diplome ist, und das Französische vollständig beherrscht, sucht Stelle für Juni, Juli, August in feiner Familie Schwedens oder Norwegens, wo sie mit Erwachsenen oder Kindern Deutsch und Französisch treiben kann. Vollständiger Familienabschluss Bedingung, etwas Gehalt nebst Reisevergütung erwünscht. Photographie und Zeugnisse werden auf Wunsch eingesandt. Luise Holtz, Rittergut Benitz b. Schwaan, Mecklenburg-Schwerin.

17-årig flicka, som i vår afgår från 8 kl. läroverk, önskar under sommaren mot fritt vivre komma i bildad, enkel fam. på landet i mell. Sverige att hjälpa till med föref. göromål eller ett par tim. dagl. läsa med mindre barn. Svar till »Familjemedlem», Nya Tidn.-kont., Uppsala.

PLATS önskas af bättre, hushållsvan flicka att förestå ett bättre hem eller som hjälp och sällskap åt äldre ensam dam. Goda rek. Svar emotes tacksamt under adress »Våren 1908», Gäfle p. r.

SVENSK-TYSKA, ung, barnkär, af bildad fam. önskar plats som sällskap och hjälp åt husmoder eller barnfröken (hälst i Göteborg). Kunnig i sömnad, läderpl. m. m. Svar till »Frühling», Vänersborg p. r.

I BÄTTRE HEM, hälst i landsorten, önskas plats, eventuellt för sommaren, af frisk, enkel 30 års flicka, kunnig i husliga göromål samt van att undervisa i pianospelning (elev af Rich. Andersson). Svar till »B. C. C.», Iduns exp.

UNG FLICKA från landet önskar genast plats i bättre familj. Är villig och van att hjälpa till med hvad som förekommer i husliga sysslor. Svar till »Nu genast», Örebro Antikv. o. Tidningskontor.

ANSPRÅKSLOS, ordentlig flicka önskar plats som husmoders hjälp. Kunnig i matlag. och sömnad. Villig deltaga i alla förefallande göromål. På lön fastes intet afseende. Svar till »25 år», Smedjebacken.